

sk0082 4 800 mtik2022

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0065-sk0082-ig
budapest, 1983. március 7. /mti/

sk0065 nszk - választás utáni helyzet /1. rész/
sk0066 nszk - választás utáni helyzet /2. rész/
sk0067 szófia: olaszok pere
sk0068 javítás az mtik1030. számú hírre
sk0069 rövid hírek:

bécs: bécsi tanácskozás
bern: a bábszínház svájcban

sk0070 el nem kötelezettek - 3. /1. rész/
sk0071 el nem kötelezettek - 3. /2. rész/
sk0072 el nem kötelezettek - 3. /3. rész/
sk0073 meghalt igor markevics
sk0074 nszk - nkp-nyilatkozat
sk0075 javítás az mtik1053. számú hírre
sk0076 atomfegyver-mentes övezet - izvesztyija
sk0077 carter - pfsz
sk0078 rövid hírek:

varsó: jeruzelski - weiss
prága: csehszlovák-palesztin
róma: meghalt cathy berberian

sk0079 nszk-szovjet kommentár
sk0080 tartalomjegyzék /1. rész/
sk0081 tartalomjegyzék /2. rész/
sk0082 tartalomjegyzék /3. rész/
so/fn

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: éliás béla
heltai andrás
németh gyula
márkus gyula
flesch istván

21.26 070383 1549

- v é g e -

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. március 08.

kül

k e d d

sk0001 4 230 mtik1003

magyar elnök

new york, 1983. március 8. /mti/ - hétfőn megkezdte munkáját az
ensz statisztikai bizottságának 22. ülészsaka. a tanácskozás
elnökévé egyhangulag dr. nyitrai ferencné államtitkárt, a központi
statisztikai hivatal elnökét választották.

kulcsár/ge éb

06.40 080383 0284

--

sk0002 4 260 mtik1004

prágai nemzetközi könyvkiállítás

prága, 1983. március 8. /mti/ - az orvosi szakirodalom 14.
nemzetközi kiállítását hétfőn megnyitották prágában. e rangos
könyvszemlén ezuttal 16 állam - köztük magyarország -
kiadóvállalatai mutatnak be több mint 1000 szakkönyvet az utóbbi két
év terméséből.

sn/ge éb

06.42 080383 0323

Aé 750 Hcp

--

sk0003 4 230 mtik1005

ensz - usa /1. rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. március 8. /mti/ - jeane kirkpatrick asszony, az egyesült államok állandó ensz-képviselője hétfőn azt szorgalmazta az amerikai kongresszusban, hogy az egyesült államok alkalmazzon politikai megtorlást azokkal az országokkal szemben, amelyek nem támogatják az ensz-ben.

az amerikai szenátus egyik albizottsága előtt elhangzott beszédében kirkpatrick kijelentette: „az egyesült államoknak „tudatnia kell az országokkal, hogy szavazataik, hozzáállásuk és akcióik az ensz-en belül elkerülhetetlenül következményekkel járnak majd az egyesült államokhoz fűződő kapcsolataikra nézve a világszervezetben kívül,„.

a reagan-kormányzat szélsőséges konzervatív szárnyát képviselő ensz-küldött „a kétoldalú és többoldalú diplomácia összekapcsolására,„ vonatkozó elképzeléseit azzal összefüggésben fejtette ki, hogy szavai szerint az egyesült államok „az ensz egyetlen tagországa,„ , amely globális megfontolások alapján szavaz a világszervezetben. mindenki más szerinte földrajzi hovatartozás, vagy közös érdekek alapján adja le szavazatát.

az amerikai ensz-képviselő szerint az ensz „ma nem az az intézmény, amelynek amerikai alapítói remélték. az ensz nem tükrözi vagy képviseli a világot úgy, ahogy azt képviselői szervek rendszerint szokták,„.

az ensz-ben „szavazatokat lehet vásárolni - vagy legalábbis bérelni,„ - állítja jeane kirkpatrick, aki különösen az afrikai államok szervezetére haragszik, amely 50 szavazatot és az el nem kötelezettek tömbjére, amely közel száz szavazatot jelent, ha egységesen szavaz. /folyt./

br/so éb

06.45 080383 1654

de fso/Noe

--

sk0004 4 230 mtik1006 /reggelre/

ensz-usa /2. rész/

ilyen körülmények között „az egyesült államok mellett csak kanada, új-zéland, ausztrália, s még néhány ország létezik a szavazótömbökön kívül,„ ezekben időnként ausztrália, kanada és új-zéland is „kiesik,„ , mert a nemzetközösségi országokkal szavaznak. „mi azonban egyetlen klubnak sem vagyunk a tagjai,„ - mondta az amerikai ensz-küldött, jóllehet, mint saját maga később elismerte, az egyesült államok szavazatai az esetek 80 százalékában egybeestek a nyugat-európai országok szavazataival.

kirkpatrick asszonynak azért nem tetszik az ensz mai felépítése, mert ilyen szavazási szokások mellett amerikai szemszögből túl sok a dél-afrikai fajüldöző rezsimet és az izraeli elitélő ensz-határozat. „új emberi jogokat fedeznek fel, például a fájdalommentes, változtatás-mentes gazdasági fejlődés jogát. nem kétlem, hogy egy szép napon az ensz-közgyűlés a maga kollektív bölcsességével ki fogja jelenteni, hogy minden gyermeknek elidegeníthetetlen joga a teljesen boldog gyermekkor és egy teljesen odaadó tanítónő a második osztályban,„ - gúnyolódott az amerikai ensz-delegáció vezetője.

„cinikus manipuláció,„ eredményének nevezte az amerikai szenátusi bizottság előtt kirkpatrick asszony azt a kínos tényt, hogy az ensz 113 szavazattal 4 ellenében felhívta a biztonsági tanácsot: tegyen lépéseket egy független palesztin állam létrehozása érdekében az izrael által megszállt területeken. még azt a megjegyzést is megengedte magának, hogy a szavazásban résztvevő országok közül sokan „maguk sem veszik komolyan,„ , amire szavaznak, sőt, „pontosan azért szavaznak így, mert tudják, hogy szavazatuknak nem lesz eredménye,„.

br/so éb

06.48 080383 1688

de fso/Noe

--

sk0005 4 230 mtik1007

kistmand /1.rész/

kis csaba, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

uj-delhi, 1983.március 8./mti/ - az afgán kormány gyakorlatilag az ország egész területét ellenőrzése alatt tartja, a terrorista bandák akciói - ha egyes esetekben látványosak is - gyengülnek - jelentette ki szultán ali kistmand, az afgán demokratikus köztársaság miniszterelnöke az mti kiküldött tudósítójának uj-delhiben. a kormányfő az el nem kötelezettek mozgalmának vii. csucskonferenciáján vezeti országa küldöttségét és mindenekelett az ország belső helyzetéről nyilatkozott.

kistmand aláhuzta: afganisztán belső helyzete fokozatosan normalizálódik, rendeződik. - pártunk, amely a legfontosabb erő ebben a folyamatban, napról-napra növekszik és erősödik, növekszik befolyása a nép körében. - a pártszervezetek ma már az egész országban megvannak, politikailag igen aktívak, hatékony propagandamunkát végeznek. a párt tekintélye is, hitele is állandóan nő s ez a politika, amelynek igazságáról mindenki saját tapasztalatai alapján győződik meg, egyre nagyobb bizalomra és támogatásra talál, mind népszerűbbé válik. a hazafias front is széles körben építi ki szervezeteit, amelyek a nép minden rétegét felölelik. - ugyanakkor gondoskodunk a forradalom védelméről is. megszilárdultak fegyveres erőink, létrejött a nemzeti milícia, kialakult a forradalom védelmezőinek szervezete, amelynek önkéntes tagjai fegyveresen gondoskodnak az ipari és mezőgazdasági létesítmények, a falvak biztonságáról. a párt sok aktivistája is fegyveresen szolgál.

- a mai körülmények között még nagy szükség van erre, mert az országunk ellen külföldről irányított tevékenységnek, a külföldön kiképzett, felfegyverzett, külföldről átdobott ellenforradalmi bandák tevékenységének még koránt sincs vége. országunk kiterjedése nagy, földrajzi adottságai olyanok, hogy a beszivárgást nem lehet teljesen megakadályozni. a fegyveres banditák még képesek arra, hogy időről-időre látványos akciókat hajtsanak végre, mint legutóbb, kabul egyik híres mecsetének felgyújtásával, a távvezeték megrongálásával. bizonyos mértékig, de egyre inkább csökkenő módon, segíti tevékenységüket az a feudális szerkezet is, amelyben az afgán társadalom egészen a legutóbbi időkig élt./folyt/

ki/h1 ha

06.56 080383 2260

-.-

sk0006 4 230 mtik1008

el nem kötelezettek - 1. /1. rész/

kis csaba, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

uj-delhi, 1983. március 8. /mti/ - kedden délelőtt uj-delhiben folytatta tanácskozását az el nem kötelezett államok mozgalmának vii. csucskonferenciája. indira gandhi indiai miniszterelnök, aki az elkövetkező időszakra a mozgalom elnöke lesz, hétfői megnyitó beszédében sürgős intézkedéseket követelt annak érdekében, hogy csökkentsék a világgazdasági válság súlyos következményeit a fejlődő országokban, másrészt arra, hogy megoldják a világban fennálló válságokat, lépéseket tegyenek a leszerelés, mindenekelett a nukleáris leszerelés érdekében.

a hétfő délutáni teljes ülés felszólalói között volt keneth kaunda zambiai elnök, aki részletesen foglalkozott az afrika déli részén kialakult helyzettel. kaunda felelőssé tette az egyesült államokat azért, hogy együttműködik dél-afrikával s ezzel lehetetlenné teszi a fajüldöző rezsim elszigetelését, szomszédai ellen folytatott agressziójának felszámolását, namibia függetlenségét. a zambiai elnök rombolónak nevezte amerika magatartását és határozottan elutasította a /nyugati/ elképzelést, hogy namibia függetlenségének megadását összekapcsolják a kubai csapatok angolából történő kivonásával. /folyt./

ki/ge ha

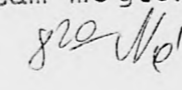
07.07 080383 1279

-.-

sk0007 4 230 mtik1009

el nem kötelezettek - 1. /2. rész/

az ülés határozatot hozott arról, hogy az el nem kötelezett országok továbbra is a leghatározottabb támogatásban részesítik a palesztinai felszabadítási szervezetet és a délnyugat-afrikai nép szervezetét. követelik namibia függetlenségének megadását, a dél-afrikai fajüldöző rendszert, az apartheid felszámolását. ugyancsak követelik a palesztin nép elidegeníthetetlen törvényes jogainak haladéktalan megadását, beleértve jogukat önálló, szuverén állam megteremtésére.

1983.03.08.

petar sztambolics jugoszláv államfő beszédében a többi között az európai biztonság kérdéseivel is foglalkozott. javasolta, a csucskonferencia biztosítsa teljes támogatásáról az európai el nem kötelezett országoknak azt a törekvését, hogy sikerre vigyék az európai biztonsági konferencia résztvevőinek madridi tanácskozását. sztambolics világméretű tanácskozásokat sürgetett a gazdasági kérdések megoldására. mivel az ensz kereskedelmi és fejlesztési konferenciáját legközelebb jugoszláviában tartják, sürgette, hogy az el nem kötelezettek dolgozzák ki programjukat erre a tanácskozásra.

ki/ge ha

07.09 080383 1127

--

sk0008 4 230 mtik1010

brit bányászok

London, 1983.március 8./mti/ - éjfél óta szavaznak a brit bányászok arról, kezdjen-e a szakma általános sztrájkot a tervezett bányabezárások megakadályozására.

a bányász-szakszervezet tagságából legalább 55 százaléknak az igenlő szavazata szükséges ahhoz, hogy a sztrájk meginduljon.

arthur scargill, a szakszervezet elnöke hétfőn kijelentette, hogy ennél nagyobb jelentőségű szavazás a szakma történetében még nem volt, miután a tét az, hogy a bányászok „vagy harcolnak, vagy követik az acélmunkásokat a vágóhidra,..

az acélipárban az elmúlt fél év során több ezer munkás veszítette el az állását.

scargill szerint az országos szénhivatal 70 bánya bezárásának és 70 ezer bányász utcára tételének a gondolatával foglalkozik. a konzervatív kormánynak ugyanis az a szándéka, hogy „lemészárolja a bányaipart,..

norman siddall, a szénhivatal elnöke tagadta, hogy ilyen arányú leépítések volnának esedékesek. egyszersmind arra figyelmeztette a sztrájkra szavazókat, hogy „nyár dereka,, is elérkezhet addig, amíg a felgyülemlett széntartalékok elfogynak, azaz a sztrájk éreztetheti a hatását.

ae/hi éb

07.14 080383 1165

Aé 8/14

1983.03.08.

sk0009 4 230 mtik1011

nszk-választások - kina

peking, 1983.március 8./mti/ - a „nyugati szövetség erősítése,, , valamint a gyors gazdasági talpraállásra tett ígéret a cdu-csu és az fdp vasárnapi választási győzelmének legfőbb oka, vélekedett a kínai hírügynökség bonni keltezésű jelentésében.

a nyugatnémet konzervatív szövetség „következetesen hangsúlyozta a nato-n belüli egység fontosságát,, „ragaszkodását a nato kettős döntéséhez a moszkvával való kapcsolatokban széles körben úgy értékelik, mint ami megfelel az ország biztonsági érdekeinek,, - állapította meg a kínai tudósító a választási eredménnyel és a koalíciós partnerek álláspontjával rokonszenvező írásában.

az új kina szerint a nyugatnémet választók „erősen kívánták a politikai stabilitást,, , s ez is hozzájárult kohlék győzelméhez. végezetül: a szociáldemokraták körében a rakétatelepítési ügyben, a nukleáris energia felhasználásának kérdésében megmutatkozó nézeteltérések megtörték a párt egységét és a személycserék a vezetésben gyengítették az spd vonzerejét.

a kínai hírügynökség úgy vélekedett, hogy a vasárnapi választás véget vethet az egyéves politikai bizonytalanságnak az nszk-ban. az új konzervatív kormánynak ugyanakkor sem a szovjet-amerikai ellentétek, sem a súlyos belső gazdasági nehézségek nem fogják megkönnyíteni a dolgát.

nc/hi ha

07.19 080383 1345

Aé 10/14

--

sk0010 4 230 mtik1012 /panoráma/

kambodzsa üresen maradt helye /1./

1983. március 8. /mti-panoráma/ - immár 101 országnak illetve nemzeti felszabadítási szervezetnek „van helye”, az el nem kötelezettek mozgalmában. új delhiben, a csucsértekezleten azonban csak 100 helyet foglalhattak el a tagországok képviselői - egy hely üresen maradt: kambodzsáé.

azóta, hogy 1979 elején a vietnami csapatok bevonultak kambodzsába és döntő segítséget nyújtottak a hazafias erőknél polpot rendszerének elsöpréséhez, a kambodzsai kérdés - „kérdés”, „vietnam - állítják egyesek - megsértette az el nem kötelezettség alapelveit, amikor hozzájárult a lázálomszerű terror uralmának megbuktatásához és megteremtette a lehetőséget, hogy a kmerek ismét hozzájáruljanak egy emberi társadalom építéséhez.

a vietnami csapatok még mindig kambodzsában vannak - mondják a „beavatkozás”, ellenzői. de éppen ezek az országok azok, amelyek vagy segítséget nyújtanak a még mindig harcoló polpotista fegyveresek csoportjainak, vagy területüket engedik át azoknak, akik éppen a bukott rendszer nevében akarnak visszatérni kambodzsába. vietnam - mint azt többször deklarálta - távozna már az országból, de éppen a „beavatkozók”, miatt nem teheti. amikor elterjedt tavaly a hír, hogy kambodzsából kivonják a vietnami csapatokat, a lakosságon urrá lett a félelem, aranyat vásároltak az emberek és féltek a jövőtől.

havannában 1979-ben az el nem kötelezettek csucsértekezletén olyan döntés született, hogy kambodzsza helye maradjon üresen. akkor még tulságosan friss volt a megdöbbenés annak a rendszernek a bünei felett, amely „helyét”, reklamáta. világos volt az is, hogy a kambodzsai kérdés okán éppen az el nem kötelezettség alapelvei kerültek mérlegre. azok az országok, amelyek semmi áron nem akarták elfogadni a „beavatkozást”, - az alapelvekre hivatkoztak.

de a polpotista rendszer helyének őrzésén munkálkodó országokat nem annyira a magasztos elvek, mint inkább „praktikusnak”, nevezhető megfontolások és saját érdekek vezérelték. mint ahogy norodom szihanuk volt államfő, vagy son sann, a „demokratikus”, ellenzék képviselője - mindketten polpoték régi ellenségei - a hatalomért készek voltak szövetkezni azokkal, akik korábban lelkiismeretfurdalás nélkül likvidálták volna őket. /folyt/

fg bd

07.19 080383 2287

Al 10° N^o

-.-

sk0011 4 230 mtik1013 /panoráma/

kambodzsa- 2.

havanna után megindult a kambodzsai ellenzék szervezkedése. kínai közreműködéssel sikerült egy „koalíciót”, összeütni, amelynek élén az évek óta magát gyakran meggondoló szihanuk herceg áll. szihanuk nem olyan régen - de nem sokkal az el nem kötelezettek új delhi értekezlete előtt - kambodzsai területen tanácskozott „koalíciós kormányzatával”, és a polpotista fegyvereseknél vendégeskedett.

teljesen világos volt, hogy új delhiben kína - és erős ösztönzésére az asean-tagországok is - ennek a „koalíciónak”, akarta juttatni kambodzsza helyét. és hogy ennek az aligha erősnek nevezhető szövetségnek a hitelét a maga súlyával még jobban megerősítse, öt pontos kambodzsai „rendezési tervet”, terjesztett elő, amelynek lényege megint csak a vietnami csapatok kivonása lett volna. ebben a tervben nincs szó heng samrin kormányáról, amely négy éve munkálkodik az ország helyreállításán. arról sem esett szó, hogy vietnam gyakorlatilag már hozzálátott csapatai részleges kivonásához és folytatni is kívánja ezt - ha a körülmények engedik.

új delhiben az volt a tét, hogy vajon sikerül-e ebbe az új „koalícióba”, tömörített, de a régi neveket felvonultató ellenzéknek és a mögöttük álló erőknél meggyőznie az el nem kötelezett országokat arról, hogy ők képviselik kambodzsát.

nem sikerült. kambodzsza helye üresen maradt, és bár heng samrin kormánya sem foglalhatta el a széket, de ez idő szerint a legfontosabb mégis az, hogy a „koalíció”, nem kapta meg az el nem kötelezettség hivatalos beiktatását az új delhi fórumon.

előbb-utóbb pedig mindig a realitások győznek. kambodzsza kormányának tekintélyét az idő és az eredmények fogják elismertetni.

fg bd

fodor györgy - mti-panoráma

07.21 080383 1780

Al 10° N^o

-.-

kül

- 10 -

1983.03.08.

sk0012 4 230 mtik1014

nyugatnémet választások - japán sajtó /1.rész/

tokió, 1983.március 8./mti/ - az nsk-ban tartott szavazás kimenetele - írta kedden a legnagyobb példányszámu japán lap, a jomiuri simbun - kulcsfontosságú volt a nato, a nyugat „szovjet-stratégiája”, szempontjából. az eredmények a nato-nak, az egyesült államoknak kedveznek.

a tekintélyes polgári lap ugyanakkor reményét fejezte ki, hogy az események alakulásának fényében az egyesült államok nem keményíti tovább álláspontját a szovjetunióval folyó leszerelési tárgyalásokon. ez - mint írta - ártana a kohl-kormánynak, s megnehezítené mindenfajta megállapodás elérését a szovjetunióval.

az aszahi simbun szerint a nyugatnak a nukleáris fegyverekkel kapcsolatos politikája a konzervatív uniópártok győzelmével „zöld lámpát”, kapott. a választások eredménye ugyanakkor azt tanúsítja, hogy a nyugatnémet polgárok többsége tartott attól: az spd és a zöldek esetleges koalíciója „instabilitást”, okozhat a kelet-nyugati kapcsolatokban. a nyugati táboron belüli viszályok elkerülésének szándékát tükrözte a konzervatívok politikájának támogatása - hangoztatta az aszahi simbun, de rögtön feltette a kérdést: vajon az nsk és a nyugat jövője szempontjából ténylegesen biztonságot jelent-e az eddigi politika folytatása.

az spd kudarcát a lap azzal magyarázta, hogy a pártnak a nukleáris fegyverekkel kapcsolatos álláspontja „határozatlan”, volt, s általánosságban: a szavazók nem annyira a cdu-csu-ban biznak, mint inkább az spd-vel szemben bizalmatlanok. /folyt./

pl/hi ha

07.21 080383 1555

10-Ne

--

kül

- 11 -

1983.03.08.

sk0013 4 230 mtik1015

nyugatnémet választások - japán sajtó /2.rész/

a mainicsi simbun szerint a nyugatnémet kormány legnagyobb gondja a gazdaság ujjáépítése lesz. a jövőben - mint írta - a szociális kiadások további lefaragása, a magánvállalatok kiváltságos támogatása várható, s számítani lehet arra, hogy „a példa a nyugat más országaiban is ragadós lesz.”

a polgári lapok közül legjobboldalibbnak számító szankei simbun egyértelműen japán számára kedvezőnek nevezte a nyugatnémet konzervatív koalíció győzelmét, hangoztatva: a nyugati szövetség összeforrottságának erősödésével a szigetország biztonsága is erősödik.

a japán lapok egyetértettek abban: tekintettel a zöldeknek a parlamentbe történt bejutására, valamint a jelenlegi súlyos gazdasági nehézségekre, a kohl-kormány nem lesz könnyű dolga.

pl/hi ha

07.23 080383 0830

--

sk0014 4 230 mtik1016

guatemala - interju /1.rész/

havanna, 1983. március 8. /mti/ - a guatemalai gerillamozgalmat a diktatura a legkegyetlenebb terrorral sem tudta felszámolni, sőt: a négy legnagyobb gerillaszervezet egységfrontjának létrejöttével minőségileg új szakasz kezdődött a hazafiak harcában - jelentette ki a guatemalai nemzeti forradalmi egység /urng/ elnevezésű szervezet képviselője és a szervezethez tartozó egyik gerillacsoport andres fedőnevű parancsnoka. a két guatemalai hazafi a hét végén adott nyilatkozatot gózon istvánnak, az mti havannai tudósítójának.

- az 1982 februárjában létrejött egységfronthoz a szegények gerillahadserege /egp/, a fegyveres nép szervezete /orpa/, a forradalmi fegyveres erők /far/ és a guatemalai munkapárt /pgt - kommunista párt/ tartozik. új vonása az egységmozgalomnak az, hogy a tagszervezetek teljes mértékben megőrizték önállóságukat, egyikük sem vezetője a többinek, hanem bizottságban koordinálják akcióikat a közösen elfogadott programnak megfelelően - mondta az urng képviselője.

10-Ne

- 1982 nagyon nehéz év volt a mozgalom számára. rios montt tábornok márciusi államcsínye után a diktatura minden erejét bevetette a gerillamozgalom felszámolására. a gerillaelles harc egyik alapvető jellemzője a békés lakossággal szembeni kegyetlen terror. a hadsereg a „felperzselt föld”, taktikájával, ezrek meggyilkolásával, egész falvak kiirtásával próbálja megfélemlíteni a lakosságot, s elérni azt, hogy a gerillák népi támogatás nélkül maradjanak.

- a diktatura tavaly meghirdette a „victoria-82”, /győzelem-82/ akciót. a győzelem elérése érdekében bevetették az egész hadsereget. júliusban rendkívüli bíraskodást léptettek életbe a „felforgatókkal”, szemben. ugynevezett modellfalvakba, azaz szigorúan őrzött táborokba terelték az indián lakosságot. a polgári lakosságnak kötelező katonai szolgálatot kell teljesítenie a „polgári őrségben”, /folyt./

go/ge ha

07.31 080383 1928

-. -

sk0015 4 230 mtik1017 /panoráma/

a királyi család esete a sun-nal-1.

London, 1983. március 8. /mti-panoráma/ - angliában a királyi család kis híján beperelte a sun című bulvárlapot. azaz hogy ezt nem egészen maga tette volna, hanem - helyette és nevében - russel wood, az udvartartás helyettes kincstárnoka. russel wood - ha perbe száll - jóvátételt követelt volna a sun kiadójától egy szenzációs emlékirat-fosztlány kiadásáért, amely a lap február 21-1 számában jelent meg, első folytatásaként egy palotai intimításokat szellőztető sorozatnak.

a sorozatból semmi sem lett, mert a királynő ügyvédei azonnal elérték, hogy a királynő nevében ítélkező bíróság még február 21-én „betömte a sun száját”, - megtiltotta a további folytatások közlését.

az ügy utójátéka nem került végül bíróság elé. a palota emberei megegyeztek a lappal, hogy „megóvják a nyilvánosságot egy per izgalmaiktól”, a sun beleegyezett abba, hogy „sajnálkozása kifejezésésként”, négyezer fontot fizet az ugynevezett ujságírói alapba, amelynek történetesen a királynő a védnöke. száz fontot fizet ugyanennek az alapnak kieran kenny is, a botrány kiváltója, a buckingham palota egykori raktárosa is, aki - titoktartási

Al 10² No

kötelezettségét megszegve - adtokat szolgáltatott a lapnak a palota életéről. neki nem rossz üzlet, hiszen a laptól már felvett négyezer fontot. a pillanatnyilag legnagyobb példányszámu sun-t sem vágja éppen földhöz az előbb említett párezer font.

miről tájékoztatta a volt palotai raktáros a bulvárlapot, amely párezer fontért újabb ütközetet kívánt nyerni a londoni bulvársajtó vérszagu példányszám-csatájában? néhány morzsa a letiltás ellenére is jutott a közönségnek. - például „koo királynő vigasságai a palotában”, cím alatt olvashatta, hogy miként rohant fel és alá a palota folyosóin kathleen /koo/ start művésznő, néhány gyenge szexfilm sztárocskája, s mellesleg a falklandi hadjáratban kitűnt endre herceg barátnője és miként izlette meg - uramisten! - ii. erzsébet kedvenc bonbonjait is. a második folytatásban állítólag kiderült volna, hogy a palota sztárja és anglia kedvence, diana, a szép walesi hercegné, mezitláb vajazta piritósát a konyhában.

a sun informátora, kieran kenny - mellesleg a királyi konyhán volt raktáros - annak idején írásban kötelezettséget vállalt arra, hogy semmit sem fed fel a nyilvánosság előtt abból, amit lát és hall. ilyen papírt azóta iratnak alá az alkalmazottakkal a királyi palotában, amióta a hajdani kedvenc komorna, marion crawford, eladta titkait egy kiadónak. /folyt/

ae fg

07.32 080383 2532

-. -

sk0016 4 230 mtik1018 /panoráma/

a királyi család- 2.

a közönség - vagy legalábbis annak egy része - szórakozni akar a palotában élők viselt dolgain és a bulvárlapok készségesen segítenek abban, hogy az az ablakocská, amelyet a királyi család maga nyitott magánéletére 1969-ben - ártatlan kedveskedések voltak ezek hajdanán - mind szélesebb legyen. hiszen ennek a családnak is megvannak a maga makulátlan és kevésbé makulátlan figurái, szerelemai, csalódásai, válásai, egybekelési, magasztos és közönséges gondjai.

az idő múlását jelzi, hogy 130 évvel ezelőtt még az számított bírói uton eltiltandó illetlenségnek, hogy egy ujság közölni szeretne volna viktória királynő és férje, albert herceg néhány rajzocskáját, amelyeket az uralkodói pár saját gyermekeiről készített. ma ezzel egy gyermeklap sem érné be.

Al 10² No

1983.03.08.

a sun-t azonban látnivalóan minden laptársánál jobban vonzza a préda, az igazi trófea, amelyet az „ellenfél”, magasztos és titokzatos volta aranyoz be.

a lap vakmerősége azonban nem korlátozódik a királyi család magánéletének szellőztetésére. ennek az ujságnak a szerkesztői szinte beteges izgalommal utlegetnek mindent, ami baloldali és haladó, vagy éppen „hazafiatlan”, a „dolgos, tisztelettudó, a hazáért, a munkáért istenért élő kisember”, világát népszerűsítik, de - és ez a lényeg - ha csak ezt tennék, éhen halnának. morálfilozófiájukat ugyanis mezíten lányokkal /mindig a harmadik oldalon/ és különféle „szafos”, történetekkel vegyítik, lehetőleg jó alaposan beletaposva a kipécézettek magánéletébe.

ae fg

aczel endre mti - panoráma

07.32 080383 1609

--

sk0017 4 230 mtik1019

zimbabwe

bulawayo, 1983. március 8. /reuter/upi/ - a zimbabwei biztonsági erők az elmúlt három napon eredményes akciót hajtottak végre a kormányellenes erők felszámolásának céljával bulawayóban és környékén - közölte hétfőn este justin nyoka kormányzóvivő. a nagyszabású akció idején az ország második legnagyobb városának körzetében közel ezer embert őrizetbe vettek. közülük egy tucat személyt kormányellenes tevékenységgel vádolnak.

a szóvivő határozottan visszautasította joshua nkomonak, az ellenzékben lévő zapu elnökének azt a vasárnapi állítását, hogy a mugabe-kormányzat ezzel az akcióval meg akarta semmisíteni a zapu-t, sőt személy szerint őt. justin nyoka ugyanakkor elmondta, hogy a razziák során elfogott ellenzékiek vallomásai alátámasztják a nkomo ellen felhozott vádakot. a zimbabwei vezetés szerint nkomo aláássa az ország egységét és terveket sző a kormány megbuktatására.

a kormányzóvivő egyébként cáfolta, hogy a biztonsági erők a hadművelet idején tömeggyilkosságokat követtek volna el.

... km ku éb

07.33 080383 1056

--

1983.03.08.

sk0018 4 230 mtik1020

guatemala - interju /2.rész/

- ebben a helyzetben a gerilláknak vissza kellett vonulniuk, az önvédelemre kellett minden erejüket fordítaniuk. a diktatura az év végén bejelentette, hogy guatemalában sikerült felszámolni a gerillamozgalmat. a tények azonban mást mutatnak. a mozgalom él, s az év első hónapjaiban jelentős katonai sikereket ért el. maga rios montt tábornok is kénytelen volt ezt közvetve elismerni. ha a hadsereg felszámolta volna a gerillákat, akkor most miért könyörög a tábornok újabb és újabb katonai segélyekért az egyesült államoknak, miért fordítják az ország idejéi költségvetésének legnagyobb részét a gerillák elleni harc folytatására? a rendszer érzi gyengeségét, s ezért egyre kegyetlenebb. ezt mutatja, hogy a diktátor - a várható nemzetközi felháborodással mit sem törődve - három nappal ii. jános páp pápa guatemalába érkezése előtt parancsot adott hat fiatal politikai fogoly kivégzésére - mondta az urng képviselője.

andres parancsnok, az orpa egyik katonai vezetője az ország talán legsúlyosabb társadalmi problémájáról, az indiánok helyzetéről beszélt. guatemala lakosságának legnagyobb része indián. az indiánok kettős kizsákmányolás áldozatai - mondta. - egyrészt osztoznak „fehér”, társaikkal a nincstelen földművesek nyomorúságában, másrészt teljes faji megkülönböztetés sújtja őket. az indián lakosság 88 százaléka írástudatlan. gyakorlatilag semmiféle orvosi ellátásban nem részesülnek, a törvény előtt teljesen jogfosztottak.

- a gerillamozgalom egyik legfontosabb erőforrása az, hogy az indiánok a gerillák soraiban teljes embernek érezhetik magukat. maga a tény, hogy a gerillák közt nincs „fehér”, és „indián”, hanem mindenki egyenlő, azt eredményezte, hogy ma az orpa harcosainak 80 százaléka indián - mondta andres parancsnok, aki maga is indián származású, a mam törzs tagja.

go/ge ha

07.33 080383 1870

ll 10-ll

--

sk0019 4 230 mtik1021 /panoráma/

nőnap a szovjetunióban /1.rész/

kovács bogdán sándor, az mti tudósítója írja:

moszkva, 1983. március 8. /mti - panoráma/ - az első igazi tavaszi ünnepnek tartják a szovjetunióban a nemzetközi nőnapot, ami itt hagyományosan munkaszüneti nap. az időjárás úgy látszik kegyes az idén a lányokhoz és asszonyokhoz, hisz a néhány nappal ezelőtti kemény fagyokat enyhe, napsütéses idő váltotta fel, fokozva ezzel a már napok óta tartó ünnepi hangulatot. az idén ugyanis a hétfői munkanap szombatira történő áthelyezésével háromnapos ünneppé vált a nőnap.

a fővárosi üzletekben és ajándékboltokban már hetekkel ezelőtt plakátok jelentek meg, figyelmeztetve a férfiakat a közelgő ünnepre, a nagyobb tereken és az utak mentén a nemzetközi nőnapot köszöntő transzparensek vonják magukra a járókelők figyelmét. már szombaton hatalmas sorok kígyóztak a virágüzletek előtt, s az áruházak az újévi vásárlásokra emlékeztető forgalmat bonyolítottak le: a szovjetunióban nem csak a közvetlen nőismerősöket szokás ilyenkor megajándékozni, hanem - még ha csak egy aprósággal is - a trafikos kisasszonyt és a taxisofer hölgyet is. az anyák és katonafeleségek iránti tiszteletből a szovjet hadsereg és hadiflotta egységeinél az ünnep tiszteletére felvonják az alakulatok lobogóit, a televízió és a rádió nők kívánságaiból összeállított műsort sugároz, s az ünnepi fejléccel megjelenő újságok főleg a nők munkasikereit méltató írásokat közölnek.

az ünnep előtt jelent meg a szovjetunió statisztikai hivatalának összeállítása a nők jelenlegi helyzetéről a szovjetunióban. ennek tanúsága szerint ma az összes foglalkoztatottak több mint a fele nő, s a közép és felsőfoku tanintézetek diákjai között is ők vannak többségben. az országban dolgozó tudományos kutatók valamivel több, mint negyven százaléka szintén a szebbik nemhez tartozik. az állami és társadalmi élet irányításában betöltött szerepüket leginkább az az adat jellemzi, amely szerint a legfelsőbb tanács küldötteinek egyharmada, és a helyi tanácsok képviselőinek fele nő. mint az ünnep alkalmából a szovjet nőkhöz intézett üdvözlésében az szkp központi bizottsága megállapította, a szocialista demokrácia elmélyítésének egyik legfőbb eleme a nők még szélesebb körű bevonása az állami ügyek intézésébe. /folyt./

kr/jp sj

07.34 080383 2291

ll 10-ll

--

sk0020 4 230 mtik1022 /panoráma/

nőnap a szovjetunióban /2.rész/

az alkotmány biztosította jogi egyenlőségtől annak tényleges megvalósulásáig igen hosszú utat kellett megtenni, hisz a társadalmi és gazdasági feltételek megteremtésén kívül számos vidéken évszázados hagyományok bilincseit kellett széttörni. az egykor a legelmaradottabb köztársaságok közé tartozó közép-ázsiai türkméniában például a hagyományos családi munkamegosztás szerint a nők feladata kizárólag a ház körüli teendők elvégzése és a gyermekekről való gondoskodás lehetett. amikor a harmincas évek közepén megnyitották az első főiskolát a köztársaságban, felvételi vizsga nélkül vették fel azt a néhány leányt, aki jelentkezni mert. ma az országos átlagot is meghaladja a köztársaság felsőfoku tanintézeteiben tanuló lányok aránya, s a türkmén legfelsőbb tanács elnökhelyettese, valamint a megyei pártbizottságokon dolgozó titkárok fele szintén nő.

kr/jp sj

07.34 080383 0916

--

sk0021 4 230 mtik1023

lengyel szakszervezetek - konzultáció

varsó, 1983. március 8. /mti/ - a lengyel kormány rendeletet hozott a szakszervezetekkel való konzultálás módjáról és köréről. az intézkedés szerint az államigazgatási szervek és a gazdasági vezetők fontos döntések meghozatala előtt kötelesek kikérni az érintett szakszervezetek véleményét.

tekintettel arra, hogy Lengyelországban jelenleg csak munkahelyi szintű szakszervezetek működnek /számuk meghaladja a hateret/, a közvetlen, reprezentatív jellegű felmérések illetve konzultációk gyakorlatát kell alkalmazni. a dolgozók széles köreit érintő kérdésekben /munkafeltételek, bérek, általános szociális ügyek/ valamennyi szakszervezet képviselőitől állásfoglalást kérnek. ugyancsak konzultálni kívánnak a szakszervezetekkel olyan kérdésekről, mint a lakáshelyzet, a fiatalok munkába állása, a legrosszabb anyagi helyzetben levő családok ügye, az ujitó mozgalom helyzete, valamint a kulturális és üdülési lehetőségek kihasználása.

ll 10-ll

az említett témákat érintő valamennyi központi döntés-tervezetet előzetesen közlik, és minden esetben egy hónapig tartó konzultációra bocsájtják, ennek során gyűjtik be a szakszervezetektől érkező véleményeket, ily módon alakítják ki a végleges döntést.

kn/dj ha
07.39 080383.1263

--

sk0022 4 230 mtik1024

pápa - guatemala

guatemalaváros/quezaltenango, 1983. március 8. /ap/upi/reuter/ - a nyolc országot felölelő közép-amerikai körúton járó pápa a hétfői napot guatemalában töltötte. ii. jános pápa itteni megnyilatkozásaiban arra szólította fel a katonai kormányzatot, hogy óvja meg az emberi életet és biztosítsa az emberi jogok érvényesülését.

a katolikus egyházfő magánjellegű megbeszélést folytatott efrain rios montt elnökkel, majd két városban, többszáz ezer hívő előtt celebrált misét és mondott szentbeszédet. guatemalavárosi beszédében megbékélésre szólította fel az egymás ellen harcoló kormányerőket és a gerillákat. a guatemalai elnök a vatikán tiltakozása ellenére a múlt héten végeztetett ki hat baloldali politikai foglyot.

jános pápa fővárosi programját követően az ország második legnagyobb városába, a mexikói határ közelében fekvő quezaltenangóba repült. az egykor virágzó maja kultúra fellelégvárában az egyházfő az indián lakosság jogainak tiszteletben tartásáért szállt szóra. a hátrányos megkülönböztetéseknek kitett őslakosokat arról biztosította, hogy az egyháznak nem közömbös az indiánok sorsa, méltóságuk megóvása.

a pápa az esti órákban visszautazott a fővárosba.

kj ku éb
07.51 080383 1240

--

sk0023 4 230 mtik1025

kistmand /2. rész/

a feudális szerkezetben a központi kormány hatalma csak igen korlátozott volt, ma viszont kormányunk befolyása, ellenőrzése gyakorlatilag az egész országra kiterjed. éppen ezért a leghatározottabban kijelentem, hogy teljesen hazug minden olyan hír, amely ennek ellenkezőjét állítja. a terrorista bandák kútönös kegyetlenséggel végrehajtott embertelen akciói még azokat is fokozatosan a kormány oldalára állítják, akik korábban közömbösek voltak vele szemben, akikre hatott az ellenforradalmárok tevékenysége. igen figyelemreméltó, hogy még ilyen nehéz körülmények között is jut erőnk gazdasági és szociális terveink végrehajtására. nemcsak egy évre tudunk ma már tervezni, hanem öt esztendőre és ennél hosszabb távra is - és nemcsak tervezünk, hanem meg is valósítjuk elképzeléseinket, új ipari és mezőgazdasági üzemeket hozunk létre, növeljük a szociális ellátást. mindez a párt, a kormány befolyását és a neki nyújtott növekvő támogatást bizonyítja. - ahhoz persze, hogy gyorsabban jussunk előbbre az élet normalizálásában, mindenekeelőtt arra van szükség, hogy szüntessék meg az egyesült államok által irányított beavatkozást, oszlassák fel pakisztán területén az ellenforradalmárok támaszpontjait, vessenek véget az ilyen bandák támogatásának, felfegyverzésének, kiképzésének és átdobásának.

országunk közismert álláspontja, hogy a problémákat tárgyalások útján kell rendezni, s mi készek vagyunk erre, ahogy ezt az ENSZ képviselőjének is elmondottuk. az el nem kötelezettek csúcstalálkozója is jó alkalom számos kérdés közvetlen megvitatására, s mi készek vagyunk mindenkivel tárgyalni. a normális kapcsolatokra jó példa afganisztán és india viszonya: indira gandhi miniszterelnökkel folytatott mostani megbeszéléseinken is teljesen egyetértettünk minden fontos kérdésben, így az afganisztánnal kapcsolatos kérdések megoldásának módjában is - hangoztatta az mti különtudósítójának adott nyilatkozatában szultán ali kistmand afgán kormányfő.

ki/ge ha

07.57 080383 2002

10³⁰

--

sk0024 4 230 mtik1026

madridi találkozó

madrid, 1983. március 8. /mti/ - csökkent a nyitott kérdések száma, továbbra is építő a légkör az európai béke és biztonság kérdéseivel foglalkozó madridi találkozón. hétfőn délután a küldöttségvezetők nem hivatalos ülésén számolt be öt semleges ország képviselője a szűkös tárgyaló csoportok eddig végzett munkájáról: az ugynevezett téma-koordinátorok a záróokmánytervezet egyes fejezeteinek véglegesítésével foglalkozó csoportok tevékenységéről adtak számot.

a beszámolókat rögzítették, hogy az elmúlt hetekben a tárgyalófelek részéről megállapodási szándékot tapasztaltak. ennek is betudható, hogy a különböző tárgyalócsoportok jelentős előrehaladást értek el. csökkent az eltérő vélemények száma - igaz viszont, hogy a nyitott kérdések között még néhány fontosnak minősített téma található.

svájc, finnország, ausztria, svédország és máltá delegátusainak összegzett véleményéből kicsendül: ha a megoldási készség, az építő tárgyalási hajlandóság fennmarad, nő a remény a madridi találkozó eredményes befejezésére, olyan tartalmas és kiegyensúlyozott záródokumentum elfogadása, amely valamennyi résztvevő ország álláspontját tükrözi.

a madridi találkozó kedden teljes üléssel folytatja munkáját.

ky/dj ha
07.58 080383 1263

-.-

sk0025 4 230 mtik1027

nszk választások - pravda

moszkva, 1983. március 8. /mti/ - a cdu/csu vezetőknek vállán nyugszik a felelősség az ország társadalmi-gazdasági helyzetéért és azért, hogy az nszk az amerikai elsőcsapásmérő fegyverek telepítésének színterévé válik-e, vagy sem. olyan problémák ezek, melyek megoldásától nagy mértékben függ a német szövetségi köztársaság boldogulása és jövője - írja kedden a pravda. a lap tudósítói az egyes pártok választási eredményét elemezve megállapítják, hogy sok szavazó - akik korábban a szociáldemokratákat támogatták - most a keresztény unióval „próbált szerencsét”, „abból indultak ki, hogy a nagytőkével szoros

del 10³⁰ - del

kapcsolatot fenntartó cdu/csu könnyebben urrá lesz majd az ország gazdasági nehézségein. egy „csipetnyi békeszeretetet”, keverve programjukba a kereszténypártoknak sikerült elterelniük a választók figyelmét arról, hogy a korábbiakhoz hasonlóan támogatják az amerikai nullaváltozatot.

a szociáldemokraták vereségének legfőbb oka kétségkívül a tizenhárom esztendőn át tartó szociáldemokrata kormányzatok politikájának hibái. hozzájárult a vereséghez az is, hogy az spd nem rendelkezett kellően kidolgozott programmal a milliós munkanélküliség felszámolására. külpolitikai téren is hibáztak a szociáldemokraták, hisz a biztonsági kérdésekben vallott következtlen álláspontjuk egyáltalán nem zárta ki a továbbfejlődést.

csak egy hajszálon múlt a szabaddemokraták bekerülése a bundestagba, hisz a választók jelentős része nem bocsátotta meg az fdp-nek, hogy tavaly szeptemberben megbontotta a koalíciót a szociáldemokratákkal.

kétségkívül a „zöldek”, bekerülése a bundestagba jelentette a legnagyobb meglepetést, hisz évek óta először fordult elő, hogy új párt be tudott jutni a parlamentbe. a pravda tudósítóinak értékelése szerint a „zöldeknek”, a rakétatelepítés kérdésében elfoglalt egyértelmű és határozott elutasító álláspontja biztosította számukra a sikert, megakadályozva ezzel a cdu/csu abszolút többségét.

kr/hi ha

08.06 080383 2005

-.-

sk0026 4 230 mtik1028

rövid hírek

vasutas sztrájk

new york, 1983. március 8. /ap/taszsz/ - a new yorki vasutasok hétfőn kezdődött sztrájkja miatt gyakorlatilag megbénult a tömegközlekedés new york és az elővárosai között. több mint 150 ezren nem tudtak munkába menni, az utakon hatalmas forgalmi dugók voltak. a sztrájkoló alkalmazottak a vállalatuknál tervezett elbocsátások ellen tiltakoznak.

del 10³⁰ - del

török bányarobbanás

ankara, 1983. március 8. /reuter/upi/ - súlyos robbanás történt hétfőn délután a törökországi eregli közelében fekvő armutcuk szénbányában. a szerencsétlenség következtében hetvenöt bányász életét veszítette, nyolcvanhatan megsebesültek, közülük többen súlyosan. a beomlott tárnában, több mint 300 méteres mélységben, rekedt legalább husz-harminc bányász. a robbanás pillanatában 406 bányász dolgozott a mélyben. többórás erőfeszítés eredményeképpen eddig sikerült kétszáz embert kimenteni.

robbanás

marseille, 1983. március 8. /afp/ - két személy életét veszítette kedden hajnalban marseille-ben, amikor a város zsinagógája közelében felrobbant a gépkocsijuk. az áldozatokat egyelőre nem tudták azonosítani. a rendőrség szerint a darabokra szakított járműben volt a pokolgép. a hatóságok nem zárják ki azt sem, hogy az áldozatok merényletre készültek, s a robbanószerszerzet velük végzett.

abramowitz

washington, 1983. március 8. /afp/ - az amerikai szenátus hétfőn jóváhagyta morton abramowitz diplomata kinevezését a bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokon résztvevő amerikai küldöttség élére. abramowitzot roonald reagan elnök január 12-én nevezte ki richard starr utódjának.

ii. erzsébet királynő

seattle, 1983. március 8. /upi/ - ii. erzsébet angol királynő befejezte tíznapos látogatását az egyesült államokban, és kedden kanadába hajózott. a királynőt és férjét fülöp herceget több ezren bucsuztatták a nyugati partokon fekvő seattle kikötőjében.

szi ku éb

08.16 080383 1927

ll 10⁷⁰ Ne1

-.-

sk0027 4 230 mtik1029

görög-amerikai

athén, 1983. március 8. /ap/upi/taszsz/ - athénban hétfőn öthetes szünet után felújították a február elején felfüggesztett görög-amerikai tárgyalásokat az egyesült államok görögországi támaszpontjainak jövőjéről.

az október 27-én megkezdett tárgyalások - az athéni kormányra kifejtett amerikai nyomás ellenére - eddig nem vezettek eredményre. legutóbb februárban tárgyalt a két küldöttség, majd az amerikai küldöttség vezetője, reginald bartholomew washingtonba utazott, hogy tanácskozzon kormányával. a tárgyalások felfüggesztése egybeesett azzal az amerikai döntéssel, hogy megkétszerezik a törökországnak nyújtott amerikai segélyt, míg görögországot változatlan szinten hagyják. amerikai részről mindenestre jelezték, hogy felülvizsgálják a görög katonai segély tavalyi szinten befagyasztott összegét, ha a tárgyalások washington számára kedvező módon alakulnak.

görögországban az utóbbi időben több megmozdulásra is sor került az amerikai katonai jelenlét megszüntetéséért. a múlt hét csütörtökén tizezrek tüntettek az athéni parlament előtt. elítélték az amerikai zsarolást és az amerikai katonai erőknél az országból való kivonását követelték. vasárnap a görög nőszövetség felhívására ezrek tüntettek az amerikai támaszpontok felszámolásáért.

az egyesült államoknak négy támaszpontja van és több kisebb katonai berendezést is működtet az országban. a jogállásukat szabályozó 1953-as szerződés 1978-ban lejárt. az új szerződésről folyó tárgyalások középpontjában a támaszpontok görög ellenőrzésének kérdése, az amerikai katonai és gazdasági segély növelése és a létesítmények bezárásának hosszú távu menetrendje áll.

to ku éb

08.19 080383 1686

ll 10⁷⁰ Ne1

-.-

sk0028 4 230 mtik1030

norvég kp - plénum

oslo, 1983. március 8. /taszsz/ - a norvég kommunista párt országos vezetőségének ülésén állást foglaltak a középtávolságu rakéták telepítése ellen és áttekintették a párt belpolitikai feladatait az ősszel sorra kerülő helyi közigazgatási választásokkal összefüggésben. a vezetőség megvitattott több szervezeti kérdést is.

hans kleven, a párt elnöke az ország gazdasági helyzetét elemző beszámolójában megállapította, hogy a nyugati országokban tapasztalható gazdasági válság elérte norvégiát is, s ennek következtében kiéleződött a foglalkoztatottság problémája. ezzel kapcsolatban kleven előterjesztette a párt konkrét javaslatait.

az országos vezetőség nyilatkozatot fogadott el, amely támogatásáról biztosítja az atomfegyver-ellenes mozgalmat. a felhívás határozott fellépést sürget az amerikai rakéták nyugat-európai telepítésének terve ellen.

hans kleven sajtóértekezletén hangsúlyozta: az új amerikai nukleáris rakéták elhelyezése megbontja az erőegyensúlyt. a norvég kp elnöke állást foglalt amellett, hogy a genfi szovjet-amerikai tárgyalásokon tekintetbe kell venni angliá és franciaország nukleáris fegyvereit is.

km ku éb

08.24 080383 1199

--

sk0029 4 230 mtik1031

rajkinék moszkvában

moszkva, 1983. március 8. /mti/ - végleg moszkvába költözött, s ott új műsorral mutatkozott be a napokban a miniatűr színház, amelyet az egész világon - így Magyarországon is - elsősorban vezetőjéről, arkagyij rajkinról ismernek.

rajkin azonban - most először - a bemutatón a nézőtéren foglalt helyet. az „arcok”, című előadás egyik vezető színésze, egyik rendezője s balett-mestere fia, konsztantyin rajkin, aki eddig a moszkvai szovremennyik színház tagja volt.

akl 10³⁰ 10

az újságírók érdeklődésére válaszolva az ifjabb rajkin elmondotta: természetesen, hogy a családi hagyományokat követve a kabaré felé fordul. előtte azonban bizonyítania kellett a drámai műfajban is, hiszen igen nehéz megfelelni olyan nagy követelményeknek, amelyeket a rajkin név támaszt egy színésszel szemben.

az új előadás a színpadi műfaj igen sok elemét egyesíti magában egészen a táncig, és természetesen ugyanazokra a célokra lövi ki nyilait, amelyek a jelek szerint még sokáig anyagot szolgáltatnak a kabaré számára.

rajkinék egyelőre nem rendelkeznek állandó színházzal a fővárosban - a város legkitünőbb színpadain lépnek fel - de egy régebbi mozi épületében már készül a miniatűr színház új otthona.

... hj/hn ha

08.32 080383 1249

--

sk0030 4 300 mtik1032

nemzetközi nőnap

moszkva/madrid/athén/london/új-delhi/brasilía, 1983. március 8. /taszsz/adn/ - a nemzetközi nőnapot a béke ügye melletti kiállítás jegyében kell megünnepelni - hangoztatta angela davis, a világszerte ismert amerikai polgárjogi harcos a szelszkaja zsziny című szovjet lapnak adott nyilatkozatában. az egyesült államokban élő nők helyzetéről szólva angela davis rámutatott, hogy a munkanélküliség nagy mértékben sújtja az amerikai nőket.

a nemzetközi nőnap előestéjén számos országban a nők politikai megmozdulásokkal fejezték ki békevágyukat. új-delhiben az indiai nőszövetség felhívására nagygyűlést tartottak, amelyen a fegyverkezési verseny elleni harc volt a középponti téma. a résztvevők az el nem kötelezett országok ott zajló csucsértekezletéhez intézett üzenetükben hangsúlyozták, hogy megfelelő intézkedéseket kell tenni a fejlődő országokban élő nők helyzetének javításáért.

a londonban tartott nőnap összejövetelen is a béke volt a legtöbbször emlegetett szó. a megmozdulás résztvevői hitet tettek amellett, hogy újult erővel küzdenek az új, középtávolságu, amerikai nukleáris rakéták európai telepítése ellen.

akl 10³⁰ 10

madridban és spanyolország több más nagyvárosában is nagyszabású felvonulásokat tartottak a nők. a tüntetők munkalehetőségek megteremtését, az „egyenlő munkáért egyenlő bért”, elvének megvalósítását és az anyák szociális ellátásának javítását követelték.

tüntettek a nők görögországban is. kréta szigetén, szalonikiben és larisszában a felvonulások részvevői követelték, hogy mielőbb számolják fel az amerikai támaszpontokat az országban.

a paraguay-i nőszövetségnek az ünnep alaklmából kiadott nyilatkozata határozottan elítéli stroessner tábornok rezsimjét és követeli hogy azonnal bocsássák szabadon a női politikai foglyokat. a dokumentum szerint az utóbbi időben több, politikai nézeteiért bebörtönzött nőt meggyilkoltak.

pc ku éb

08.47 080383 1927

..-

sk0031 4 230 mtik1033

mubarak - husszein

kairó, 1983.március 8./mti/ - hoszni mubarak egyiptomi elnök az el nem kötelezett országok új-delhiben folyó csucsértekezletén másfél órás megbeszélést folytatott husszein jordániai királlyal. a találkozórol, amely hétfőn zajlott le mubarak szálláshelyén, az egyiptomi sajtó nagy terjedelemben számol be.

kairói megfigyelők aláhúzzák, hogy amióta 1979-ben az izraeli-egyiptomi különbéke elleni tiltakozásul tizenhét arab ország megszakította diplomáciai viszonyát és egyéb kapcsolatait egyiptommal, ez volt az első eset, hogy a tizenhét ország valamelyikének vezetője egyiptomi államfővel tárgyalt.

oszama el baz, az elnöki kabinetiroda igazgatója, külügyi államtitkár, a jordániai-egyiptomi találkozórol elmondotta, hogy a palesztin kérdésről, libanonról, valamint az iraki-iráni háborúról volt szó.

el 10³⁰ /el

az elnök tanácsadója szerint egyiptom a jelenlegi szakaszban nem tervez bekapcsolódni a közel-keleti tárgyalásokba. arról sincs szó, hogy közvetítene a palesztinok és jordánia között az egyiptom által fenntartásokkal ugyan, de következetesen támogatott reagan-terv érdekében.

pk/hi ha

09.01 080383 1145

..-

sk0032 4 230 mtik1034

francia katonapolitika - krasznaja zvezda

moszkva, 1983. március 8. /mti/ - az utóbbi időben ujult erővel bontakoztak ki a francia katonapolitika megváltoztatásával kapcsolatos viták, s egyre több olyan vélemény hallatszik, hogy esetleg franciaországnak vissza kellene térnie a nato integrált katonai szervezetébe - írja kedden a krasznaja zvezda, a szovjet hadsereg lapja.

külföldi sajtójelentések tudni vélik, mutat rá a cikk, hogy a legutóbbi francia-nyugatnémet megbeszéléseken franciaország konkrét formában is kifejezésre juttatta visszatérési óhaját az észak-atlanti szövetség katonai szervezetébe. francia részről hivatalosan cáfoltak ezeket az értesüléseket, de - hangsúlyozza a krasznaja zvezda - a kommentárok mindössze „politikai veszélyekkel”, magyarázták egy ilyen lépés elfogadhatatlanságát. a párizsi sajtó szerint mindenfajta közeledés a nato-stratégia felé azzal a következménnyel járna, hogy újból meg kellene határozni párizs és bonn katonai jellegű kapcsolatait, s a „nyugatnémet fővárosban rendkívül érdekeltek ilyen fajta fejlődésben,,.

bármennyire furcsa is, a katonapolitikai irányvonal megváltoztatásának szószólói franciaországban azzal érvelnek, hogy így könnyebb lenne nyugat-európa számára bizonyos függetlenséget elérni katonai téren az egyesült államokkal szemben. ennek kapcsán a krasznaja zvezda emlékeztet arra, hogy már az „európai védelem”, koncepciójának felmerülésekor az egyesült államok saját katonapolitikai elképzeléseibe igyekezett azt átültetni. az „euroatlanti integrációban”, washington olyan lehetőséget lát, amelynek segítségével Európában korlátozott nukleáris háborút

el 10³⁰ /el

folytathat úgy, hogy közben a legkisebb károk érik magát az egyesült államokat. ezt a célt szolgálja a pershing-2-es rakéták telepítése is, amelyek kérdésében - mindenfajta magyarázatok ellenére - párizs washington oldalán áll - írja kedden a krasznaja zvezda.

kr/ge ha

09.34 080383 1927

-. -

sk0033 4 230 mtik1035

marad a nulla-megoldás?

washington, 1983. március 8. /mti-reuter/ - az egyesült államok az európai középhatótávolságu rakétákkal foglalkozó genfi tárgyalásokon nem kíván új javaslatot előterjeszteni, és továbbra is kitart a nulla-változat mellett. richard burt külügyi államtitkár hétfőn egy képviselőházi albizottság előtt fejtette ki ezt az álláspontot.

nem tudom kohl nyugatnémet kancellár mire alapozta azt a szombati nyilatkozatát, amely szerint az egyesült államok új javaslat előterjesztésére készül - mondta burt.

burt a szovjetunió legutóbbi javaslatait „propagandafogásnak”, minősítette és kijelentette: az egyesült államok nem tekinti olyannak a helyzetét, hogy ellenjavaslattal kelljen előállnia. burt nyilatkozatából kiviláglik, amíg az egyesült államok azzal fenyegetőzhet, hogy megállapodás híján sor kerül a rakétatelepítésre, addig „hiba lenne egyoldalú engedményeket tenni,„.

pc ku éb

10.08 080383 0939

-. -

sk0034 4 230 mtik1036

terrorizmus - brit törvény

london, 1983 március. 8. /mti/ - a brit munkáspártnak a keddre virradó éjjel nem sikerült megakadályoznia a terrorizmus-ellenes törvény megújítását a parlamentben.

az alsóház 217 szavazattal 129 ellenében úgy döntött, hogy „a terrorizmus megelőzését szolgáló törvény,, hatályát újabb egy évre meghosszabbítja.

a munkáspárt a rendkívüli intézkedések bevezetése /1975/ óta most először próbálta útját állni a megújításnak, mondván, hogy a törvény inkább ir-ellenes, semmint terrorizmus-ellenes. ezt a nézetet azonban a labourista képviselők közül sem osztotta mindenki: a párt 238 képviselője közül 109 meg sem jelent a szavazáson. a szociáldemokraták és a liberálisok a kormánnyal szavaztak.

a kormány azt tervezi, hogy a következő törvényhozási szakaszban - ha újraválasztják - újabb „terrorizmus-ellenes,, törvényt terjeszt a parlament elé, s ennek cikkelyei már valamennyi nemzetiségre vonatkozni fognak - nemcsak a britekre és iekre.

ae/hn ha

10.29 080383 1017

-. -

sk0035 4 230 mtik1037

japán kormánynyilatkozat

pietsch lajos, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1983. március 8. /mti/- a japán kormány nem engedélyezi fegyverek kivitelét az egyesült államokba. az erre vonatkozó hivatalos nyilatkozatot gotoda maszaharu, a kabinet főtitkára olvasta fel kedden a parlamentben.

mint emlékeztetés, a nakaszono-kabinet január közepén úgy döntött, hogy a haditechnológia átadásának washington vonatkozásában zöld utat enged, hangoztatva, hogy a határozat nem sérti a fegyverexportot tiltó, hatályos törvényeket, s a japán-amerikai biztonsági szerződés kereteibe illeszthető. a konkrét fegyverkivitel viszont - e törvényeket szem előtt tartva - a kormány továbbra sem engedélyezi.

se
12.08.83

folytathat úgy, hogy közben a legkisebb károk érik magát az egyesült államokat. ezt a célt szolgálja a pershing-2-es rakéták telepítése is, amelyek kérdésében - mindenfajta magyarázatok ellenére - párizs washington oldalán áll - írja kedden a krasznaja zvezda.

kr/ge ha

09.34 080383 1927

--

sk0033 4 230 mtik1035

marad a nulla-megoldás?

washington, 1983. március 8. /mti-reuter/ - az egyesült államok az európai középhatótávolságú rakétákkal foglalkozó genfi tárgyalásokon nem kíván új javaslatot előterjeszteni, és továbbra is kitart a nulla-változat mellett. richard burt külügyi államtitkár hétfőn egy képviselőházi albizottság előtt fejtette ki ezt az álláspontot.

nem tudom kohlt nyugatnémet kancellár mire alapozta azt a szombati nyilatkozatát, amely szerint az egyesült államok új javaslat előterjesztésére készül - mondta burt.

burt a szovjetunió legutóbbi javaslatait „propagandafogásnak”, minősítette és kijelentette: az egyesült államok nem tekinti olyanak a helyzetét, hogy ellenjavaslattal kelljen előállnia. burt nyilatkozatából kiviláglik, amíg az egyesült államok azzal fenyegetőzhet, hogy megállapodás híján sor kerül a rakétatelepítésre, addig „hiba lenne egyoldalú engedményeket tenni,„.

pc ku éb

10.08 080383 0939

--

sk0034 4 230 mtik1036

terrorizmus - brit törvény

london, 1983 március. 8. /mti/ - a brit munkáspártnak a keddre virradó éjjel nem sikerült megakadályoznia a terrorizmus-ellenes törvény megújítását a parlamentben.

az alsóház 217 szavazattal 129 ellenében úgy döntött, hogy „a terrorizmus megelőzését szolgáló törvény,, hatályát újabb egy évre meghosszabbítja.

a munkáspárt a rendkívüli intézkedések bevezetése /1975/ óta most először próbálta utját állni a megújításnak, mondván, hogy a törvény inkább ir-ellenes, semmint terrorizmus-ellenes. ezt a nézetet azonban a labourista képviselők közül sem osztotta mindenki: a párt 238 képviselője közül 109 meg sem jelent a szavazáson. a szociáldemokraták és a liberálisok a kormánnyal szavaztak.

a kormány azt tervezi, hogy a következő törvényhozási szakaszban - ha újraválasztják - újabb „terrorizmus-ellenes,, törvényt terjeszt a parlament elé, s ennek cikkelyei már valamennyi nemzetiségre vonatkozni fognak - nemcsak a britekre és irekre.

ae/hn ha

10.29 080383 1017

--

sk0035 4 230 mtik1037

japán kormány nyilatkozat

pietsch lajos, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1983. március 8. /mti/- a japán kormány nem engedélyezi fegyverek kivitelét az egyesült államokba. az erre vonatkozó hivatalos nyilatkozatot gotoda maszharu, a kabinet főtitkára olvasta fel kedden a parlamentben.

mint emlékeztetés, a nakaszono-kabinet január közepén úgy döntött, hogy a haditechnológia átadásának washington vonatkozásában zöld utat enged, hangoztatva, hogy a határozat nem sérti a fegyverexportot tiltó, hatályos törvényeket, s a japán-amerikai biztonsági szerződés kereteibe illeszthető. a konkrét fegyverkivitel viszont - e törvényeket szem előtt tartva - a kormány továbbra sem engedélyezi.

de
12.08.83

értesülések szerint a kabinet keddi, „egységes”, állásfoglalását a külkereskedelmi és ipari minisztérium, valamint a külügy- és a hadügyminisztérium közötti heves viták előzték meg. a fegyverexportot - amit washington a haditechnológia-átadással együtt követelt - a leghatározottabban a külkereskedelmi és ipari minisztérium ellenezte. magas rangú külügyminisztériumi tisztségviselők ugyanakkor már több ízben utaltak annak a lehetőségére, hogy japán fegyvereket is szállít majd az egyesült államoknak.

hogy a kormánynyilatkozat feltehetően nem az utolsó szó, azt jelzi abe sintaro külügyminiszter keddi állásfoglalása is. kijelentette ugyanis: a dokumentum a kabinet „jelenlegi politikáját”, tükrözi. azaz - mint megfigyelők rámutatnak - a jövőre vonatkozóan semmi sem kizárt. ennek kapcsán emlékeztetnek arra, hogy a haditechnológia exportját is hosszú huzavona előzte meg, mignem megszületett a döntés: az egyesült államokkal kivételt tesznek. s eközben a törvények felett is szemet hunytak, mivel a korábbi kormányok szerint azok nem csak a fegyverekre, hanem a haditechnológiára is vonatkoztak.

pl/hn ha

11.19 080383 1846

--

sk0036 4 230 mtik1038

cia - casey

washington, 1983. március 8. /reuter/ - az amerikai titkosszolgálat fokozta kémtevékenységét azokban az országokban, ahol a rendszer belső stabilitását az egyesült államok számára stratégiai jelentőségűnek tekinti a washingtoni kormányzat. william casey, a cia /központi hírszerző ügynökség/ igazgatója hétfői nyilatkozatában négy „kulcsországot”, említett: egyiptomot, szaúd-arábiát, pakisztánt és mexikót.

casey bírálta carter volt elnököt, amiért kormányzata nem figyelt fel időben az iráni sah rendszerét fenyegető veszélyekre. „ilyen többé nem fog előfordulni”, - ígérte casey. a cia igazgatója általánosságban is úgy értékelte a hetvenes éveket, hogy akkor az ügynökség nem foglalkozott kellőképpen a harmadik világ országaival.

Al
12¹⁰ de'

„évente, különböző eszközökkel, felmérjük, hogy milyen mértékű a stabilitás hiánya a kulcsfontosságú országokban - közölte casey.

kj ku éb

11.19 080383 0923

--

sk0037 4 230 mtik1039

izrael-libanon /1.rész/

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrút, 1983. március 8. /mti/ - „az egyesült államok tekintélye forog kockán”, - mutatott rá az izraeli csapatkivonásról folytatott meddő tárgyalásokról szólva pierre gemajel, a libanoni falangista párt elnöke, majd reményét fejezte ki, hogy philip habib amerikai megbízott részletes csapatkivonási menetrenddel tér vissza washingtonból.

miután az alapvető ellentétek áthidalása az amerikai közvetítés felújításától függ, technikai-jogi részletkérdések tanulmányozására szorítkozott az izraeli-libanoni tárgyalások keddi khaldei fordulója.

libanon egyébként elvetette azt a mose arensz hadügyminisztertől származó izraeli javaslatot, hogy az átfogó megállapodásnak elébevévva hajtsanak végre részleges izraeli-szíriai csapatviSSzavonást. libanon ragaszkodik a külföldi csapatok teljes és egyidejű kivonásához, mert a részleges kiűrités az izraeli katonai jelenlét állandósításához vezethet dél-libanonban - mutatnak rá illetékes forrásból.

közben az izraeli megszálló hadsereg csapatösszevonásokat hajt végre a bejrúttól délre, délkeletre elterülő hegyvidéken. az an-nahar című lap tudósítása szerint hétfőn a tengerparti uton harckocsiszállító járművek oszlopa vonult észak felé. /folyt./

bz/ge ha

12.28 080383 1307

13²⁰ de'

--

sk0038 4 230 mtik1040

izrael-libanon /2.rész/

az izraeli megszállók nagyméretű börtön építését készítik elő a dél-libanoni nabatije külvárosában. feltevések szerint állandó börtönépülettel szándékoznak helyettesíteni az anszarban létesített, sátrakból álló koncentrációs táborot, ahol jelenleg is hat-hétezer libanoni és palesztin foglyot őriznek. a terv a tizedik hónapjába lépett izraeli megszállás elhatározott kiterjesztésére utal.

az asz-szafir című bejrúti lap londoni jelentése arab-amerikai csúcserőkezelésről számol be, a találkozón reagan amerikai, gemajel libanoni, mubarak egyiptomi elnök és hussein jordániai király venne részt. tárgya egyrészt a libanoni helyzet megvitatása, másrészt ciszjordánia és gaza jövője lenne. szaúd-arábia és szíria állítólag fenntartással fogadta a tervet, amely a habib-misszió kudarcával függ össze.

bz/ge ha

12.28 080383 0872

--

sk0039 4 230 mtik1041

rövid hírek

örkény bejrútban

bejrút, 1983. március 8. /mti/ - a színházi évad kiemelkedő eseményeként és az utóbbi évek legérdekesebb kísérleteként értékeli a bejrúti sajtó örkény istván „tóték” című színművének libanoni bemutatóját. a kritikákból kitűnik, hogy a világhírű magyar drámaíró nem véletlenül lett az első libanoni színházi fesztivál sztárja: a fordító, a rendező és a szereplők olyan időszerű mondanivalót fedeztek fel a darabban, amely rendkívül közel áll a konfliktusoktól átszőtt libanoni valósághoz, közvetlenül érinti a politikai, vallási és katonai terror legközelebb élő közönséget. a siker jelentőségét fokozza, hogy a fordító, nada el-hadzs költő, a helyi hagyományokkal szakítva tartózkodott attól, hogy a darabot tulságosan a libanoni izléshez igazítsa.

Fi 13.03.83

kiállítás

prága, 1983. március 8. /mti/ - prágában hétfőn megnyílt az orvosi szakirodalom 14. nemzetközi kiállítása. a rangos könyvszemlén 16 ország - köztük Magyarország - kiadóvállalatai mutatnak be több mint ezer szakkönyvet az utóbbi két év terméséből.

Lengyel morfium-ügy

varsó, 1983. március 8. /mti/ - morfium-üzérek tartóztatott le a lengyel rendőrség zakopaneban. a „kereskedők”, ötezer ampulla morfiummal érkeztek néhány nappal ezelőtt az ismert lengyel üdülőhelyre, és megpróbálták „porté kájukat”, értékesíteni - darabját hét dollárért. miután a hatóságok idejében rajtaütöttek a társaságon, most annak kiderítésére folyik a vizsgálat, hogyan juthattak hozzá a „polfa”, lengyel gyógyszergyár által készített és csomagolt, gyógyászati célra szánt szerekhez.

koivisto norvégiában

helsinki, 1983. március 8. /mti/ - mauno koivisto finn köztársasági elnök olaf norvég király meghívására kedden kétnapos hivatalos látogatásra norvégiába utazott. a látogatásra elkísérte pa:r stenba:ck külügyminiszter.

bz-sn-kn-gá ág ku ng

12.31 080383 1877

--

sk0040 4 230 mtik1042

francia baloldali pártok felhívása /1.rész/

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. március 8. /mti/ - a francia baloldali pártok, - az fkp, a szocialista párt, a baloldali radikálisok mozgalma és az egyesült szocialista párt nevű kis baloldali párt, amely nincs képviselve a kormányban - közös felhívással fordult a franciákhoz. a négy párt arra szólítja fel mindazokat, akik 1981-ben a változás politikájára szavaztak, hogy a községtanácsi választások második fordulójában, március 13-án a baloldali közös listáira adják majd voksukat és ne tartózkodjanak a szavazástól.

a felhívás rámutat arra, hogy a jobboldalnak sikerült mozgósítania választóit, a baloldali választók egy része azonban tartózkodott, s ez lehetővé tette a jobboldal előretörését a választás első fordulójában. a baloldalnak tehát vannak tartalékai,

Fi 13.03.83

s a második fordulóban eltorlaszhatja a jobboldal útját, megakadályozhatja annak további előretörését. a jobboldal, az első forduló eredményein felbátorodva, már felfedte, hogy kérdésessé akarja tenni a szociális vívmányokat az általa meghódított városokban s ezen túlmenően országos viszonylatban is a reform-politika meggyorsítására törekszik.

„ezt nem szabad megengedni - hangsúlyozza a felhívás, erre gondoljanak mindazok, akik husz hónappal ezelőtt a változás mellett szavaztak, s akik nem akarják megengedni, hogy chirac, giscard d, estaing és barre a múlt útjára térítsék vissza franciaországot.„

a második fordulóban, március 13-án, azokban a helységekben szavaznak, ahol az első fordulóban egyik lista sem szerezte meg az abszolút többséget. a figyelem most elsősorban afelé a 70 nagyobb város felé fordul, ahol vasárnap újra szavaznak majd. az első fordulóban a baloldal 16 ilyen nagyobb városban vesztette el korábbi többségét, míg 1981-ben már az első fordulóban győzött, köztük 22 olyan városban is, amelyet 1977-ben a jobboldaltól hódított el. e 81 város közül 42-ben kommunista, 39-ben szocialista a polgármester. a jobboldal a nagyobb városok közül 54-ben megőrizte korábbi többségét, 16-ot pedig elhódított a baloldaltól. /folyt./

ds/jp ha

12.39 080383 2137

--

sk0041 4 230 mtik1043

nszk - sajtóvisszhang

bécs, 1983. március 8. /mti/ - a jelek szerint a politikai stabilitás mellett döntött a nyugatnémet lakosság többsége - írja keddi kommentárjában a svájci polgári napilap, a neue zürcher zeitung. a cikkíró azonban nyomban hozzáteszi: a kérdés csupán az, hogy ez a stabilitás meddig tart. a lap megítélése szerint a választási eredményben a gazdasági helyzet romlásától való félelem játszotta a döntő szerepet, a külpolitikai döntést pedig - a rakétakérdést - rábizta a szövetségi rendszerre.

az osztrák szocialista párt központi lapja, az arbeiter-zeitung keddi cikke szerint visszatérően van bonnban az 50-es évek provinciálmusa, a hatalom birtokosai most megkísérlik visszafelé forgatni a történelem kerekét - mind bel-, mind pedig külpolitikai téren. az új bonni kormány fegyverkezési politikájában vitathatatlanul washington kritika nélküli kiszolgálója lesz.

F
1410

a kohler-strauss-genscher hármas azonban nem támaszkodhat gondtalanul a választók jobbfelé fordulására - mivel az nem történt meg. az élesebb szemű konzervatív nyugatnémet politikusok talán tisztában vannak azzal, hogy nem lesz könnyű dolguk a nato rakéta-programja, illetve a reagani gazdaságpolitika elfogadtatásával. erős ellenzékkel és ellenállással kell számolniuk. nyomasztó tehát a kép, de nem egészen reménytelen - fejeződik be a bécsi szocialista lap cikke.

sz/ge ha

12.58 080383 1395

--

sk0042 4 230 mtik1044

a francia baloldali pártok felhívása /2.rész/

a szavazatok elemzése azt mutatja, hogy a tartózkodók aránya általában magasabb az országos átlagnál azokban a nagyvárosokban, ahol eddig a baloldal volt többségben. így a baloldalnak a második fordulóra még tartalékai vannak, ha sikerül mozgósítania azokat a választóit is, akik a múlt vasárnap tartózkodtak a szavazástól. erre mutatott rá defferre belügyminiszter is, aki marseille polgármestere, s marseille-ben különösen nagy volt /35 százalék/ a tartózkodók aránya.

marseille-ben egyébként a keddre virradó éjszaka robbanás történt: a zsinagóga közelében felrobbant egy kocsi, s mindkét utasa meghalt. a rendőrség feltételezése szerint a gépkocsi utasai merényletet akartak elkövetni, valószínűleg a zsinagóga ellen, de a kocsiban szállított bomba felrobbant, még mielőtt azt elhelyezhették volna.

marseille-ben egy hónapon belül ez már a harmadik merénylet-kísérlet, az első két esetben még időben felfedezték és ártalmatlanná tették a robbantó-szerkezeteket.

ds/jp ha

13.01 080383 1054

F
1410

--

sk0043 4 230 mtik1045

el nem kötelezettek - 2 /1.rész/

uj-delhi, 1983.március 8. /mti/ - a keddi ülésen 15 szónok jelentkezett felszólalásra az el nem kötelezettek vii. csucskonferenciáján. tekintettel a jelentkezők nagy számára, éjszakai ülést is terveztek.

a felszólalások általában a két nagy kérdés, a béke és leszerelés, illetve a világgazdasági helyzet köré épültek fel. valamennyi felszólaló sürgette a nagyhatalmakat, a katonai tömböket, tegyenek határozott lépéseket a leszerelésre, a nukleáris háboru veszélyének elhárítására. ugyanakkor azonnali követelésként merült fel az, hogy valósítsanak meg hatékony lépéseket a gazdasági válság hatásának kiküszöbölésére, az új gazdasági világrend megteremtésére.

a konferencia résztvevői és az indiai lapok általában meglepéssel fogadták indira gandhi beszédét, amely szerintük megadta a tanácskozás hangvételét, igyekezett a valódi problémákra terelni a figyelmet.

az indiai kormányfőhöz hasonlóan a felszólalók is sürgették az irak és irán közötti háboru azonnali megszüntetését. közben a két fél a sajtóközponban kisebbfajta propagandaháborut vív egymással: a nagy számban összesereglett újságírókat saját álláspontjukat hirdető kiadványokkal árasztják el. indira gandhi több küldöttségvezetővel folytatott tárgyalásokat arról, mit tehet a mozgalom e háboru befejezéséért.

a politikai bizottságban a többi között a nyilatkozat-tervezet afganisztánról szóló részének megvitatása folyt. értesülések szerint, - ellentétben a külügyminiszeri tanácskozás heves hangvételű kambodzsa-vitájával, - erről a kérdéstről nyugodt, kiegyensúlyozott hangvételű véleménycsere folyt. hangsúlyozták, hogy politikai rendezésre van szükség és üdvözölték az ensz közvetítő tevékenységét./folyt/

ki/hi már

13.30 080383 1763

fi

--

sk0044 4 230 mtik1046

el nem kötelezettek - 2 /2.rész/

erről a konferencián javier pérez de cuellar, a világszervezet főtitkára is szólt. a főtitkár külön is kiemelte, hogy az el nem kötelezettek, akik az ensz tagságának többségét képviselik, igen jelentős szerepet tölthetnek be a világméretű problémák rendezésében. pérez de cuellar ugyancsak aláhúzza a leszerelési intézkedések sürgősségét és a haladéktalanul megoldandó problémák közé sorolta namibia, a közel-kelet kérdését és az új gazdasági világrenddel kapcsolatos tárgyalásokat.

a felszólalások nagy része kiemelt helyen foglalkozott a világ egyes égető kérdéseivel. samora machel mozambiki elnök elsősorban az afrika déli részén kialakult helyzet megoldását sürgette, ehhez kért hatékony segítséget a mozgalom tagjaitól.

a közel-keleti helyzet, izrael magatartása, a palesztin kérdés, a béke megteremtésének lehetőségei szerepeltek vezető helyen hoszni mubarak egyiptomi és hafez asszad szíriai elnök beszédében. junius richard dzsajavardene, sri lanka államfője az indiai-óceán kérdéseiről szólt hangsúlyosan, de változatlanul arra utalva, hogy - az amerikai haditámaszpontként szolgáló - diego garcia sziget problémáját el kell különíteni a térség más kérdéseitől.

jelentős eseménye volt az ülésnek a vdk miniszterelnöke, pham van dong felszólalása. a többi között kitért a kambodzsai kérdésre és - megismételve a három indokinaai állam legutóbbi csucstalálkozójának közös állásfoglalását, - kijelentette: a vietnami csapatok akkor vonulhatnak ki kambodzsából, ha megszűnik a külső fenyegetés és az ország népe normális körülmények között élhet. az el nem kötelezettek mozgalmáról szólva a vietnami miniszterelnök is figyelmeztetett arra, hogy a mozgalmat az imperialista erők meg akarják osztani. az el nem kötelezettek csak úgy érhetik el céljaikat, ha összeegyeztetik tevékenységüket a béke más erőivel, szorosán együttműködnek egymással és a mozgalmon kívüli haladó és demokratikus szervekkel. csupán így tudják elősegíteni a béke megszilárdulását, megvédeni saját fejlődésüket az amerikai imperializmus és az egyéb reakciós erők támadásával szemben. /folyt./

ki/jp már

13.36 080383 2150

fi

--

sk0045 4 230 mtik1047

el nem kötelezettek - 2 /3.rész/

pham van dong méltatta azokat a kezdeményezéseket, amelyeket a szovjetunió, svédország, india és az el nem kötelezett mozgalom terjesztett elő a nemzetközi légkör megjavítására, a leszerelésre. vietnam kormánya nevében kijelentette: teljes mértékben támogatják a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének legutóbbi, prágai ülésén előterjesztett javaslatokat.

mahathir mohamed malaysiai miniszterelnök viszont a kambodzsai és afganisztáni probléma kapcsán szélsőséges hangú kirohanásokat intézett vietnam és a szovjetunió ellen.

ki/jp már

13.38 080383 0608

-.-

sk0046 4 230 mtik1048 törölve!

Fi

sk0047 4 230 mtik1049

rövid hírek

török börtön-statisztika

ankara, 1983. március 8. /afp/ - a törökországban „ideológiai bűncselekmények”, címén elítélt és bebörtönzött személyek száma a legújabb hivatalos adatok szerint 45 538. közülük több mint ötezret tavaly szeptember óta ítéltek el. a kiszabott büntetések harmincezer személy esetében legkevesebb öt évet tesznek ki. jelenleg további 14 801 letartóztatott személy várja ügyének tárgyalását. a randkivüli állapot bevezetése óta politikai okokból 23 embert végeztek ki, és összesen mintegy ezer, eddig még végre nem hajtott halálos ítéletet hoztak.

william walton

róma/london, 1983. március 8. /upi/reuter/ - kedden a nápoly közelében fekvő ischia szigetén lévő otthonában, három héttel 81. születésnapja előtt elhunyt sir william walton, korunk egyik legismertebb brit zeneszerzője. elsősorban a zene klasszikus műfajait művelte, de egyebek között filmzenét is szerzett /hamlet, v. henrik, iii. richárd/.

ejtőernyős

stockholm, 1983. március 8. /upi/ - stockholmban életét vesztette egy finn ejtőernyős, aki hétfőn leugrott egy 155 méter magas rádiótorony tetőteraszáról. a harminc éves fiatal ember egy ugyancsak finn ejtőernyőssel együtt vállalkozott a vakmerő ugrásra. elsőként leugrott társa épségben földet ért, az ő ejtőernyője azonban nem nyílt ki és halálra zuzta magát. a rendőrség szerint mindketten tapasztalt sportolók voltak. a tragikusan végződött ugrásról filmfelvétel is készült.

szárazság etiópiában

addisz abeba, 1983. március 8. /taszsz/ - etiópia északi és északnyugati vidékeit két éve szárazság sújtja. a természetes víztárolók kiszáradtak, a folyók alig szállítanak vizet, s megkezdődött az állatállomány elhullása. a vizet és állataik számára legelőt kereső lakosok tízezrei kényszerülnek elvándorolni más vidékekre.

ta mj ng ng

14.25 080383 1848

Fi

-.-

sk0048 4 230 mtik1051

usa - salvador

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. március 8. /mti/ - reagan amerikai elnök kedden ismét magához rendelte az amerikai kongresszusi vezetőket, hogy meggyőzze őket a salvadornak nyújtandó amerikai katonai segély szükségességéről. a találkozóra olyan pillanatban került sor, amikor a kormány közép-amerikai politikáját újabb erőteljes támadás éri, ezúttal a katolikus egyház részéről.

Jim Wright, a képviselőház demokrata többségének vezetője hétfői nyilatkozatában jelezte: ha a salvadori kormány előre hozza a választásokat, mint azt az amerikai kormány szeretné, a kongresszus esetleg jóváhagyja a segélyeket. Wright azonban aláhúzza: a demokraták olyan választásokra gondolnak, „amelyben az összes politikai elemek résztvesznek”, „lényegében ugyanézt, a salvadori baloldalnak a hatalomban való részvételét követeli az amerikai katolikus püspöki kar, amely heves vitába keveredett a kormánnyal, s most a pápa látogatása keltette erős impulzust kihasználva emel szót a katonai megoldás erőltetésének politikája ellen. James Hickey washingtoni érsek, aki a napokban tért vissza salvadorból, hétfőn a kongresszusban az amerikai katolikus püspöki kar véleményét tolmácsolva „nyomatékosan ajánlotta”, az amerikai törvényhozás figyelmébe a püspököknek azt a véleményét, hogy mindennemű amerikai katonai segélyt szigorú feltételekhez kell kötni. ezek: a párbeszéd megkezdése, a tüzszünet és a tárgyalások a szembenálló felek között.

az érseknek ezek a szavai azért keltettek nagy feltűnést, mert a napokban Shultz külügyminiszter ugyancsak a salvadori helyzetről szólván egy szenátusi albizottságban bírálta „azokat az egyházi embereket, akik a szovjet befolyás növekedését kívánják látni salvadorban”, „Hickey a kongresszusban Shultznak erre a megjegyzésére, továbbá George Bush alelnöknek arra a nem kevésbé éles kijelentésére válaszolt, hogy „nem érti, hogyan képesek a katolikus papok marxistákkal együttműködni olyan helyeken, mint el salvador”, „Hickey rámutatott, hogy az amerikai katolikus egyháznak „jelentékeny humánus és vallási érdekei fűződnek közép-amerikához”, „s „a szeretet, az igazságosság, a béke és a szabadság, „eszményeit kívánja terjeszteni a térségben. „nem hisszük, hogy mostani politikánk ezt az üzenetet közvetíti, - jelentette ki az érsek.

br/jp már

14.43 080383 2355

Fi

-.-

sk0049 4 230 mtik1052

békemozgalmak - apn

moszkva, 1983. március 8. /apn/ - a lélektani hadviselést folytató nyugati szervezetek arra törekszenek, hogy megosszák a békeszerető erők sorait a tőkés országokban, s - ha lehet - akár csak egy részüket is a szocialista országok, mindenképp a szovjetunió ellen hangolják. arról próbálják meggyőzni ezeket az erőköt, hogy moszkva és washington „egyenlő mértékben”, felelős a fegyverkezési hajszáért - mondotta az apn tudósítójának oleg harhargyin, a szovjet békevédelmi bizottság első elnökhelyettese.

- az „egyenlő felelősség”, hamis tételének hirdetői mélyen hallgatnak arról, hogy a második világháború befejezése óta az egyesült államoké volt a kezdeményező szerep az új típusú tömegpusztító fegyverek kifejlesztése, gyártása és rendszerbe állítása terén. az elmúlt harminchét évben a szocialista országok több mint száz konkrét békekezdeményezéssel álltak elő, amelyek a nukleáris fegyverek részleges betiltásától a teljes és általános leszerelésig terjednek - szögezte le harhargyin.

- a nyugati felforgató propaganda mind gyakrabban állítja, hogy a szovjetunióban és a többi szocialista országban tevékenykedő békemozgalmak - ugymond - „hivatalos”, jellegűek. e propaganda irányítóit azt szeretnék, ha e mozgalmak ellenzéki erők lennének a szocialista országok kormányaival szemben. felmerül azonban ezzel kapcsolatban a kérdés: egy háborúellenes szervezetnek fel kell-e lépnie kormánya ellen, ha ez utóbbi vállalja a kötelezettséget, hogy nem alkalmaz elsőként atomfegyvert, ha azt javasolja, hogy Európát változtassák atomfegyvermentes térséggé, vagy tiltsanak be mindenfajta atomkísérletet, semmisítsék meg a vegyi- és más tömegpusztító fegyvereket - mutatott rá a szovjet békevédelmi bizottság első elnökhelyettese.

harhargyin nemrég tért vissza genfből, ahol a béke-világtanács június 21. és 26. között prágában tartandó közgyűlését előkészítő tanácskozáson a szovjet küldöttség vezetőjeként vett részt. a bvt prágai közgyűlése elsősorban a nukleáris leszerelés témakörével foglalkozik majd.

ps mj ng

15.21 080383 2084

Fi

-.-

sk0050 4 230 mtik1053

köpeczi

bécs, 1983. március 8. /mti/ - köpeczi béla művelődési miniszter és herta firnberg osztrák tudomány- és kutatási miniszter kedden bécsben aláírta a magyar és az osztrák egyetemi tanulmányok, diplomák és tudományos fokozatok egyenértékűségére vonatkozó államközi egyezményt.

sz/hi ha

15.50 080383 0310

--

sk0051 4 230 mtik1054

salvador

san josé/san salvador, 1983. március 8. /ap/ - a salvadori kormánycsapatok háromezer katonája a hét végén hadműveletbe kezdett morazan-megyében, hogy visszahódítsa a gerillák március 2-án indított offenzívája következtében elvesztett pozíciókat. a légi erők osicala, yoloaquin és delicios városokat bombázta, az ezt követő heves - és mindkét fél számára sok veszteséggel járó - összecsapások után a felkelők kivonultak az utóbbi két helységről. továbbra is kezükben van azonban osicala és a megye területének háromnegyede.

a kormánycsapatok az elmúlt két évben több „tisztogató” hadművelettel próbálkoztak a felkelők erősségének számító megyében.

ta mj ng

16.03 080383 0693

fi

--

sk0052 4 230 mtik1055

nyugatnémet választások - apn

moszkva, 1983. március 8. /mti-apn/ - az nszk-ban tartott választások eredményei távolról sem szorítják háttérbe a háboruellenes mozgalmat a nyugatnémet politikában és egyáltalán nem annak jelei, hogy csökkenne az új típusú amerikai nukleáris rakéták nyugat-európai telepítésére vonatkozó tervekkel szembeni tömeges szembenállás - hangsúlyozza az apn szovjet sajtóügynökség kommentárja, amelyben szpartak beglov a nyugatnémet választásokkal foglalkozó szovjet elemzéseket összegzi.

a közvéleménykutatások adatai éppen azt bizonyítják, hogy az nszk-ban szüntelenül csökken azoknak a száma, akik egyetértenek a nato rakétatelepítési terveivel. a szovjet elemzők egyetértenek abban, hogy a választások eredményei alapján megalakuló nyugatnémet kormány nem hagyhatja figyelmen kívül a szovjetunió és más országok kormányainak e rakétákkal szembeni érveit - bármiféle manőverhez folyamodják is washington a rakétatelepítés „automatizmusának”, igazolására. ezek a rakéták ugyanis Európában olyan, a szovjetunió területére irányzott első csapásmérő eszközökként szolgálnak az egyesült államok számára, amelyek „ellentételezésével”, a szovjetunió nem rendelkezik. ez pedig nyilvánvalóan a hadászati helyzet megváltozását eredményezi.

az apn szemleirója megállapítja, hogy a szovjetunió elvi álláspontjából következően nem nehéz megjósolni a szovjet reakciót arra az esetre, ha az nszk új kormánya a kérdés radikális és kölcsönösen elfogadható megoldása helyett egy washington által előkészített „közbülső változatot”, támogatna. e „változatoknak”, ugyanis az a céljuk, hogy a pentagonnak lehetősége legyen az nszk területén akár pershing-rakétákat, akár manőverező robotrepülőgépeket, vagy mindkét fegyverfajtát együtt a szovjetunióra irányozni.

a szovjet sajtó nem azért foglalkozott a választások idején az nszk politikai önállóságának kérdésével, hogy „megossza”, a nato-t és nyugat-európát „elszakítsa”, az egyesült államoktól. az önálló politika folytatásának képessége most különösen fontos ahhoz, hogy partneri viszony alakulhasson ki a szovjetunió, illetve a varsói szerződés egésze és a nato között a kérdések kérdésének megoldásában, a nukleáris háboru veszélyének elhárításában.

ti mj ng

16.41 080383 2267

fi

--

sk0053 4 230 mtik1056

faji megkülönböztetés - ensz

new york, 1983. március 8. /taszsz/ - az egyesült nemzetek szervezetének new york-i székhelyén megnyílt a faji megkülönböztetés felszámolására alakult ensz-bizottság ülése.

a tizennyolc ország szakértőiből álló bizottság annak az ellenőrzésére hivatott, hogy miként tartják be a faji megkülönböztetés felszámolásáról szóló nemzetközi konvenciót. a konvencióhoz eddig összesen 117 ország csatlakozott, és ezek kormányai időről időre jelentésben adnak számot a konvenció előírásainak teljesítéséről.

a nagyobb országok közül eddig egyedül az egyesült államok nem csatlakozott ehhez - az emberi jogok érvényesülése szempontjából igen fontos - megállapodáshoz, amely már tizennégy éve hatályban van.

ps mj ng

16.45 080383 0769

--

sk0054 4 230 mtik1057

glówczyk sajtóértekezlete

varsó, 1983. március 8. /mti/ - a lemp a dolgozókhöz, főként a munkásokhoz fűződő kapcsolatai ujjaépítésének útján halad, s azt tekinti egyik legfontosabb feladatának, hogy összehangolja a különböző társadalmi osztályok, rétegek, mindenekelelt a munkásosztály és a parasztság érdekeit - hangoztatta keddi varsói nemzetközi sajtóértekezletén jan glowczyk, a lemp kb titkára.

glowczyk megállapította: az elmúlt hónapokban megtartott különböző szintű pártértekezletek azt bizonyították, hogy erősödött a párt eszmei, politikai és szervezeti egysége, fokozódott az alapszervezetek aktivitása, bár az esetenként még mindig nem kielégítő.

a lemp kb titkára elmondta, hogy a lengyel népgazdaság termelésének csökkenését most már sikerült megállítani, de az életszínvonal esését még nem. ilyen helyzetben a pártalapszervezetek elsőrendű feladata a dolgozó tömegek mozgósítása a tervfeladatok végrehajtására, továbbá az, hogy idejében előre jelezzék az esetleges konfliktus helyzeteket.

kn/so már

16.46 080383 1046

--

sk0055 4 230 mtik1058

marjai józsef

london, 1983. március 8. /mti/ - a hivatalos látogatáson londonban tartózkodó marjai józsef miniszterelnök-helyettest kedden hivatalában fogadta margaret thatcher, a brit kormány elnöke.

ezt megelőzően marjai józsef francis pym külügyminiszterrel, lord cockfield kereskedelmi miniszterrel, leon brittan nel, a pénzügyminisztérium főtitkárával - a kormány tagjaival - és peter rees külkereskedelmi államminiszterrel tárgyalt.

lord cockfield hétfőn este vacsorát adott a magyar vendég és kísérete tiszteletére.

a magyar kormány elnökhelyettese találkozott az alsóházban az angol-magyar parlamenti csoport elnökével, ian mikardo munkáspárti képviselővel és a csoport tagjaival is.

ae/dj már

16.56 080383 0739

--

sk0056 4 230 mtik1060

genfi tárgyalások

genf, 1983. március 8. /taszsz/ - kedden genfben teljes ülést tartott a hadászati fegyverzet korlátozásáról és csökkentéséről tárgyaló szovjet és amerikai küldöttség.

ta hf fn

17.15 080383 0215

--

sk0057 4 230 mtik1061

madridi találkozó

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1983. március 8. /mti/ - az egyesült államok küldötte a korábbi konfrontációs hangnemből szólalt fel a madridi európai biztonsági és együttműködési találkozó keddi plenáris ülésén. max kempelman amerikai főkonzul - a február 8-án kezdődött mostani tárgyalási szakasz kezdete óta tartó hallgatását megszakítva - éles kirohanásokat intézett a szocialista országok ellen.

vádaskodásaihoz az emberi jogok kérdését használta fel ürügyként, bírálta a szovjetunió, románia, lengyelország törvényeit, intézkedéseit. emlékeztetett reagan elnök bejelentésére, hogy ha románia ez év júliusáig nem módosítja kivándorlási törvényét, akkor az usa a két ország közti kereskedelem nem érvényesíti a legnagyobb kedvezmény elvét. felszólalásában újból visszatért afganisztán és a volt „szolidaritás”, lengyel szakszervezet ügyére, amely - szerinte - árnyékot vet a helsinki elvekre.

az amerikai küldöttség vezetője felszólalásának végén - hangnemet váltva - azt bizonygatta, hogy az usa továbbra is megégyezésre törekszik madridban.

szergej kondrasov, a szovjet küldöttség helyettes vezetője visszautasította az amerikai vádaskodásokat, a más országok belügyeibe való beavatkozást. kempelman - mondotta - maga is elismerte, hogy konfrontációt szít, s ez megfelel a valóságnak.

vasile sandru román nagykövet visszautasította az amerikai vádakat, majd részletes tájékoztatást adott az új román kivándorlási törvényről. kifejezte reményét, hogy a jövőben senki sem kísérel meg elterelni a figyelmet a találkozó munkájának lényegéről.

Nw

wlodzimierz konarski nagykövet, a lengyel küldöttség vezetője felszólalásában kifejtette, hogy az amerikai küldött idejétmúlt vádakat hangoztat, kifejezte reményét, hogy kempelman a jövőben figyelembe veszi a realitásokat, és tiszteletben tartja más országok belügyeit. hangsúlyozta, hogy a madridi találkozóknak a kölcsönös megértés és tisztelet fórumának kell lennie.

ky/dj már
17.40 080383 2023

--

sk0058 4 230 mtik1062

nők a békéért

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1983. március 8. /mti/ - nagyszabású nemzetközi megmozdulás színhelye volt a béke és leszerelés érdekében a nemzetközi nőnap alkalmából kedden a belga főváros. a „békéért és szabadságért küzdő nők nemzetközi ligája”, felhívására nyugat-európa szinte valamennyi országából, az egyesült államokból, kanadából és ausztráliából érkeztek lányok, asszonyok több ezren, köztük parlamenti képviselők, társadalmi és nőmozgalmi szervezetek, békemozgalmak vezetői, hogy tüntessenek a fegyverkezési verseny megállításáért, az atomrakéták ellen, a békéért.

a több ezer résztvevővel tartott gyűlésen julie christie színésznő olvasta fel simone de beauvoir békeüzenetét, beszédet mondott edith ballantyne, a tüntetést rendező szövetség amerikai főtitkára, coretta king, az ismert polgárjogi és békeharcos özvegye, petra kelly, a nyugatnémet „zöldek”, elnöknője, újdonsült bundestag-képviselő. nagy ünneplésben részesültek a brit greenham common peace camp /az angliai rakétatelepítést állandó tüntetéssel megakadályozni kívánó szervezet/ küldöttei.

a gyűlés előtt a nemzetközi megmozdulás szervezői felkeresték a nato székházát, hogy találkozzanak joseph luns főtitkárval, kifejezést adva a fokozódó fegyverkezés miatt érzett aggodalmuknak, valamint felkeresték a nato-hoz és a varsói szerződéshez tartozó országok brüsszeli nagyköveteit, köztük a magyar nagykövetet. a megbeszéléseken szinte aggodalom és felelősségérzet jutott kifejezésre a világ asszonyai nevében. a varsói szerződés politikai

Nw

tanácskozó testülete prágai nyilatkozatában megfogalmazott békejavaslatokat a tüntető nők maradéktalanul támogatták, és elítélték a nato-országok kormányainak ezzel kapcsolatos elutasító magatartását.

mp/so már

17.46 080383 1799

-.-

sk0059 4 230 mtik1063

opec - fontosabb események /háttér/ /1.rész/

London, 1983. március 8. /reuter-mti-panoráma/ - a kőolajexportáló országok szervezete 1960-ban alakult. elsődleges célja az volt, hogy a kőolajpiac ellenőrzését a nyugati olajtársaságoktól átvegye.

történetének néhány fontosabb állomása, kronológiai sorrendben:

1960 - irán, irak, kuvait, szaud-arábia és venezuela képviselői bagdadban tanácskozásra ülnek össze, miután az olajtársaságok a kőolaj hordónkénti árát egyoldalúan 2,08 dollárról 1,76 dollárra mérsékeltek. szeptember 14-én megalakult az opec. az olaj hivatalos ára ezután hordónként 1,80 dollárra növekedett - ez az ár 1971-ig tartotta magát;

1967 - az opec arab tagjai úgy döntenek, hogy a /hatnapos háboruban/ izraellel rokonszenvező országokba nem szállítanak olajat. irán és venezuela ellenzi a tervet, amely ily módon nem valósul meg;

1971 - az olajexportálók és vásárlók közötti teheráni megállapodás 2,29 dollárban rögzíti a hordónkénti árát.

1972 - államosítják az iraq petroleum company-t;

1973 - az izrael és az arab országok között kirobbant háború következményeként az arab olajtermelők embargót léptetnek életbe: progresszívan csökkentik a kitermelést, és leállítják szállításaikat az egyesült államokba és hollandiába. az ily módon leszűkített piacon az opec első ízben szabja meg a nyersolaj árát egyoldalúan - az év végén az ár hordónként csaknem 12 dollár;

Nm

1974 - az embargórendelkezéseket feloldják;

1976 - a tagországok között nézeteltérés támad az olajárak emelésének ütemét illetően. szaud arábia és az egyesült arab emírségek 5 százalékos, a többiek tíz százalékos emelést támogatnak;

1977 - közös megegyezés alapján a hordónkénti árát 13,66 dollárra emelik. mindamellett az ellentétek továbbra is fennállnak; szaud-arábia arra hivatkozik, hogy a nagyobb ütemű áremelés csökkentené a keresletet.

1978 - a sah elleni megmozdulások nyomán iránban a napi termelés a korábbi 6 millió hordóról mintegy egy millióra csökken, tovább szűkítve ezáltal a piacot, és előkészítve az ugynevezett „második olajár-robbanást,; /folyt/

sj sg
17.59 080383 2121

-.-

sk0060 4 230 mtik1064

opec - háttér /2. rész/

1979 - a sah bukása és az iráni kitermelés zavarai az olajtársaságokat pánikszerű vásárlásokra készítenek; az opec az árát 24 dollárra emeli;

1980 - az eredeti árképzési struktúra összeomlik; szaud-arábia alacsonyabb árát állapít meg, mint a nagyobb ütemű emeléseket szorgalmazó többi tagország. decemberben a szaudi ár 32 dollár, mások 41-et is kérnek egy hordó kőolajért;

1981 - az olcsóbb szaudi olaj elárasztja a piacot, és a legtöbb tagországot ármérséklésre kényszeríti. cserébe októberben szaud-arábia hordónként 34 dollárban rögzíti az opec-olaj alapárát;

1982 - a piacra a telítettség a jellemző. a kereslet csökkenése, amelynek mértékére sem az opec, sem az olajtársaságok nem számítottak, a tartalékokra, a recesszióra és az egyéb üzemanyagok használatának elterjedésére vezethető vissza. mindez részben az opec magas árainak következménye. a kőolajexportálók válasza: megállapodás márciusban, amelynek értelmében a tagországok csökkentik a kitermelést, összességében napi 17,5 millió hordóra /szemben az 1979. évi 32 millióval/. a termelési kvótákkal kapcsolatos megegyezés néhány hónap alatt összeomlik, közben a legmagasabb opec-ár hordónként 35,50 dollárra csökken;

Nm

1983 - a januárban bécsben megtartott tanácskozáson nem sikerül megegyezni sem a kitermelési kvótákról, sem a szükségessé vált árcsökkentésről.

sj sg
18.03 080383 1390

-.-

sk0061 4 230 mtik1065

embargó 20.45-ig!!!

reagan

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. március 8. /mti/ - éles szovjetellenesség és az atomfegyverek befagyasztása elleni harcias fellépés hangnemében beszélt kedden hivatali idejének első napjaira emlékeztetve hallgatóságát az egyesült államok elnöke.

a floridai orlandóban egy konzervatív vallási szervezet - az evangélisták országos szövetségének közgyűlése - előtt elhangzott beszédében reagan kijelentette, hogy továbbra is tárgyalni kíván ugyan a szovjetunióval a nukleáris fegyverek csökkentéséről, de figyelmeztetni kívánja tárgyalópartnereit: „soha nem kötünk kompromisszumot elveink és mércéink rovására.”

reagan felszólította a hívőket, hogy utasítsák el az atomfegyverek befagyasztásának követelését alátámasztó érveket, s a fegyverkezési hajsza elleni harcnál ismerjék el fontosabbnak „a jó és a rossz, az isten és az ördög küzdelmét”.

az elnök már uton volt florida felé, hogy elmondja ezt a leszerelési szándékainak őszinteségét ismét kétségbe vonó szózatot, amikor washingtonban a capitolium előtt több ezren gyűltek össze, hogy követeljék a törvényhozástól a nukleáris fegyverek befagyasztására vonatkozó újabb javaslatok elfogadását.

nem messze a reagan atomfegyverkezési politika ellen tüntetőktől, egy alkalmi csoport „az erő általi béke napját”, tartotta meg. az ellentüntetők ezuttal nemcsak az elnök már

Mu

korábban közzétett beszéde lelkesítette, hanem a szélsőjobboldal olyan prominens képviselői is támogatták jelenlétükkel, mint john tower szenátor, a szenátus hadügyi bizottságának elnöke és jack kemp képviselő, a reaganizmus egyik élharcosa.

br/jp már

18.15 080383 1692

-.-

sk0062 4 230 mtik1066

rövid hírek

gonzález - nszk

madrid, 1983. március 8. /mti/ - felipe gonzález spanyol miniszterelnök a hónap második felében a német szövetségi köztársaságba látogat. gonzáleznek kormányfői minőségben ez lesz az első hivatalos külföldi utja.

spanyol helyhatósági .

madrid, 1983. március 8. /mti/ - május 8-án tartják spanyolországban a helyhatósági választásokat - jelentették be madridban. - a választások során mintegy nyolcezer járási, városi, községi tanácsban kerül sor tisztújításra. a szocialisták és kommunisták több száz helyen közös listán indulnak.

eta - fenyegetések

madrid, 1983. március 8. /mti/ - több mint 500 spanyol bankár kapott újabb fenyegető levelet a hét elején. az eta baszk terrorszervezet ismét megerősítette, hogy amennyiben a címzettek nem fizetik ki a személyenként követelt tízmillió pezeta ugynevezett forradalmi adót, leszámolnak velük.

dél-koreai ítéletek

szöul, 1983. március 8. /upi/ - a dél-koreai legfelsőbb bíróság kedden jóváhagyta két ellenzéki fiatal halálos ítéletét, és 14 társuk egytől tíz évig terjedő börtönbüntetését. azzal vádolták őket, hogy tavaly politikai okokból felgyújtották puszanban az amerikai kulturális központot, és ezzel egy ember halálát okozták.

Mu

hajó-baleset

dakka, 1983. március 8. /ap/ - bangladesban felborult egy folyami személyszállító hajó, s az alvó utasok közül nagyon sokan vízbe fulladtak. a keddi hivatalos jelentés szerint eddig 60 holttestet találtak, de az áldozatok száma akár száznál is több lehet. a hajón mintegy kétszáz utazt. a hatóságok szerint a borulás közvetlen oka a féoldalal megterhelés lehetett. felelősség terheli azonban a kapitányt, aki szolgálat közben elaludt.

ta/ky hf fn

18.22 080383 1745

--

sk0063 1 230 mtik1067

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai sk0025, mtik1027 sz. - nszk választások - pravda című -
 hírünk 2. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:

... a tizenhárom esztendőn át tartó szociáldemokrata irányításu
 kormányzatok ...

fn

18.48 080383 0333

--

sk0064 4 230 mtik2002

lengyel vasuti ellenőrzések

varsó, 1983. március 8. /mti/ - lengyelországban a rendőrség és a hadsereg egységei összehangolt akciót indítottak a pályaudvarok, a vasútállomások és a vonatok biztonságának megszilárdítására. wojciech jaruzelski hadseregtábornoknak, a nemzeti megmentés katonai tanácsa elnökének döntése alapján fokozottan ellenőrzik a

Nur

teherpályaudvarokat, hogy megakadályozzák a vagonok feltörését. a rendőri-katonai csoportok feladatai közé tartozik az is, hogy a személyszállító vonatokon fellépjenek mindenfajta garázda cselekmény ellen. az akcióban a határőrség, a vasuti őrszolgálat tagjai és önkéntes rendőrök is részt vesznek.

kn/dj már
 18.50 080383 0676

--

sk0065 4 230 mtik2003

szejm - külügyi bizottság

varsó, 1983. március 8. /mti/ - józef wiejacz külügyminiszter-helyettes a lengyel parlament külügyi bizottságának keddi ülésén hangsúlyozta: lengyelország következetesen fel fog lépni minden revizionista, az európai status quo megsértésére irányuló próbálkozással szemben, ugyanakkor továbbra is az enyhülés folytatása mellett száll sikkra.

wiejacz kifejtette, hogy egyes nyugati körök továbbra is kísérleteket tesznek arra, hogy lengyelországban és körülötte fenntartsák a feszültséget. ezt bizonyítja az ugynevezett lengyel ügy felvetése az ENSZ emberi jogok bizottságának genfi ülésén és a nemzetközi munkaügyi szervezetben. az egyesült államok folytatja szankciós politikáját, továbbra is lengyelország nemzetközi elszigetelésére törekszik.

az elmúlt időszakban a lengyel diplomácia fő figyelmét a szocialista országokhoz fűződő kapcsolatok és együttműködés erősítésére fordította - mondotta wiejacz, és ennek példaként említette stefan olszowski külügyminiszter szovjetunióbeli és magyarországi látogatását.

a szejm-bizottság ülésén foglalkoztak ii. jános pál pápa tervezett lengyelországi látogatásával is. mint a képviselők hangsúlyozták, a látogatás eredményes lebonyolítása nagy jelentőségű lesz az ország belső és nemzetközi helyzete szempontjából egyaránt.

kn/so már
 19.05 080383 1345

Nur

--

sk0066 4 300 mtik2004

carter - pfsz

kairó, 1983. március 8. /mti-afp/ - carter volt amerikai elnök kedden személyesen is beszámolt a pfsz két vezetőjével kairóban folytatott megbeszéléséről. kairóból való elutazása előtt - repülőtéri nyilatkozatában - kijelentette, hogy mostani közel-keleti körútján a pfsz más tagjaival is találkozni kíván.

előzőleg az amerikai külügyminisztérium washingtonban hivatalos nyilatkozatban szögezte le, hogy az eszmecsere nem jelent változást a pfsz-szel szembeni amerikai politikában. a külügyminisztériumi nyilatkozat is azt hangsúlyozta, hogy carter magánszemélyként, nem az amerikai kormány képviselőjeként utazik a közel-keleten. a nyilatkozat cáfolta azt a korábbi hírt, hogy a kairói találkozót az egyesült államok ottani nagykövetsége szervezte meg.

kairói sajtókonferenciáján a volt elnök „helyénvalónak” nevezte „megismerni mindenkinek az álláspontját”, „aki érintett a közel-keleti konfliktusban. előzőleg kairói pfsz-körökben is megerősítették, hogy carter találkozott ahmed szidki el-dadzsanival, a pfsz vb tagjával és nabil saattal, a pfsz vb elnökének nemzetközi kérdésekben illetékes tanácsadójával.

a volt elnök sajtóértekezletén szükségesnek tartotta ismét nem hivatalosnak minősíteni a pfsz vezetőivel folytatott megbeszéléseit és kijelenteni: „nem ismerem el a pfsz-t és nem tárgyalok vele.”

carter kedden egyiptomból izraelbe érkezett.

sg hf fn

19.23 080383 1425

--

sk0067 4 300 mtik2005

nszk

follinus könyves jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1983. március 8. /mti/ - a német szociáldemokrata párt parlamenti frakciója keddi ülésén szinte egyhangú szavazással hans-jochen vogelt választotta meg elnökének a visszavonult herbert wehner helyére.

a frakció ülésén willy brandt, az spd elnöke, a választási vereség önkritikus vizsgálatára és az egység megőrzésére szólította fel pártját.

a vasárnapi választás után a többi parlamenti párt - a cdu-csu, az fdp és a zöldek - frakciója is megtartotta alakuló ülését.

ezen azonnal világossá vált, hogy a jövő héten megkezdődő koalíciós tárgyalásokon bizonyos ellenitékekre lehet számítani a keresztény uniópártok és a szabaddemokrata párt között.

míg a csu parlamenti csoportja egyhangúan elfogadott határozatban utasította el, hogy visszafizessék a jómódu középrétegekre kivetett beruházási pótdadót, addig az fdp a pótdadó megtérítését követelte.

miután helmut kohl, a cdu elnöke hétfőn este kétórás megbeszélést folytatott strauss-szal, a csu elnökével, hasonló találkozóra kerül sor szerdán kohl és hans-dietrich genschert, az fdp elnöke között is.

ezen a megbeszéléseken elsősorban az eljövendő kormány összetételét vitatják meg nem hivatalosan. bár bonnban egyelőre tartják még magukat azok a találgatások, amelyek szerint esetleg strauss lesz az nszk alkancellárja és pénzügyminisztere, genschert pedig megtarthatja a kulcsfontosságú külügyminiszteri tárcát, kohl kancellár „abszurd spekulációnak”, nevezte a die welt erre vonatkozó cikkét.

a vasárnapi országos választáson elszenvedett szociáldemokrata vereség következményének tekinthető, hogy holger börner, hessen tartomány kisebbségi szociáldemokrata kormányának minisztere elnöke - egyértelmű kormányzati többség megteremtése érdekében - 1983. szeptember 25-re új választás megtartását javasolta, mindössze fél évvel a tavaly szeptemberi tartományi választás után.

hans-jürgen wischnewki, az spd elnökségének tagja, éles hangú levelet küldött joseph lunsnek, a nato főtitkárának, visszautasítva benne azt az „egyoldalú” értékelést, amelyet luns fogalmazott meg a nyugatnémet választással kapcsolatban. a szociáldemokrata politikus alig leplezett formában arra szólította fel luns-t, hogy mondjon le nato-főtitkári tisztségéről.

fkj/dj már
19.25 080383 2337

-.-

sk0068 4 300 mtik2006

Libanon-izrael-2.

bejrut, 1983. március 8. /mti-upi/ - a libanoni-izraeli-amerikai tárgyalások keddi fordulóján david kimche, izraeli küldöttségvezető kijelentette, hogy országa „nem látja értelmét a tárgyalások folytatásának”, ha libanon ragaszkodik az izraeli-libanoni határ lezárásához az izraeli csapatok kivonását követő időszakban. libanon azért ragaszkodik a határ lezárásához, mert tart az izraeli gazdasági gyarmatosítástól és az arab országok rosszallásától.

mint az mti bejruti tudósítója az izraeli rádió híradása alapján jelenti, jichak samir izraeli külügyminiszter a napokban washingtonba utazik, s vele megy az izraeli küldöttségvezető, kimche is. philip habib, az amerikai elnök különmegbízottja a hét végén jelentéstételre visszatért azt amerikai fővárosba.

a libanoni állami rádió közben kedden hírül adta, hogy az el nem kötelezett országok 7. csúcserkeztetén részt vevő amin gemajel libanoni elnök új-delhiben találkozott a csúcstalálkozón szintén részt vevő jasszer arafattal, a pfsz vb elnökével. „arafat kifejezte készségét, hogy megkönnyíti a fegyveres palesztinok libanonból való kivonására irányuló libanoni kormányzati erőfeszítéseket, - jelentette a rádió.- a pfsz - csakugy mint szírja - már korábban is kötelezettséget vállalt libanonban lévő erők kivonására, ezt kizárólag az izraeli csapatok távozásától teszik függővé.

gemajel elnök ígéretet tett arafatnak a libanonban élő palesztin menekültek védelmére - jelentette még a bejruti rádió.

sg hf fn

19.26 080383 1534

-.-

sk0069 4 230 mtik2001

urban nyilatkozata

varsó, 1983. március 8. /mti/ - jerzy urban, a lengyel kormány szóvivője kedden bírálta egyes nyugati hírügynökségek és lapok lengyelországi tudósításait. a szóvivő nyilatkozatában emlékeztetett arra, hogy legutóbbi, egy héttel ezelőtti varsói nemzetközi sajtóértekezletén semmiféle utalást sem tett ii. jános pápa lengyelországi látogatásának esetleges elhalasztására, hanem azt mondta: vannak a világon olyan politikai erők, amelyek abban érdekeltek, hogy a látogatásra ne kerüljön sor. ezt a kijelentését elferdítve több nyugati hírügynökség és ujság azt kezdte hiesztelni, hogy a pápa lengyelországi látogatása kérdésessé vált.

a varsóban működő nyugati tudósítók jelentős része csak azt látja és hallja, amit akar - állapította meg urban, s kijelentette, hogy ilyen körülmények között kérdésessé válik az általa tartott sajtótájékoztatók értelme.

kn/so már

19.52 080383 0914

-.-

sk0070 4 230 mtik2007

török bányaszerencsétlenség

ankara, 1983. március 8. /reuter/upi/ - kilencvenhat bányász vesztette életét a törökországi zonguldak tartomány armutcuk szénbányájában hétfő délután történt sujtólégrobbanás következtében - jelentette kedden a török szakszervezeti szövetség hivatalos közleménye.- a mentőalakulatok folytatják kétségbeesett erőfeszítéseiket, hogy felszínre hozzák a beomlott bánya foglyává vált 22 bányászt.

az egymást négy percen belül követő két robbanás idején 406 ember dolgozott a 450 méteres mélységben. a gyors mentési munkálatok eredményeképpen a bányászok többségét sikerült épségben kiszabadítani a beomlott járatokból; kilencvenhat személynek azonban csak holttestét hozhatták felszínre, nyolcvanegyen megsebesültek.

Nuv

az armutcuk bányában 1961-ben már történt hasonló szerencsétlenség; akkor 63 ember vesztette életét.

itt bányásszák az országban a legtöbb feketeszenet; naponta mintegy félmillió tonna szén kerül felszínre.

kzs hf fn

20.03 080383 0999

--

sk0071 4 230 mtik2008

felső-volta - puccskisérlet

ouagadougou, 1983. március 8./mti-taszsz/afp/ - katonai puccskisérletet lepleztek le felső-voltában. a puccsisták az államfő, jean-baptiste ouédraogo őrnagy életére törtek, és megakarták dönteni az általa vezetett népi megmentés tanácsát - jelentette a helyi rádió.

a puccskisérletről kiadott jelentés szerint a felső-voltai hatóságok letartóztattak több katonatisztet, akik az 1982 novemberében megdöntött saye zerbo-rezsim hívei voltak. a letartóztatott katonatisztek nem képviselnek szervezett ellenzéki mozgalmat, csak egy reakciós csoport tagjai - közölte a rádió.

ez a csoport először nyilvánosan kifejezésre juttatta elégedetlenségét a fennálló kormányzattal, majd a népi megmentés tanácsát elítélő nyilatkozatot tett közzé. ezek után láttak hozzá a puccs terveinek kidolgozásához - mutat rá a jelentés. - az összeskűvők fegyvereket és hadianyagot halmoztak fel, és kitűzték az akció pontos dátumát is. a csoport tagjait azonban sikerült letartóztatni, még mielőtt megvalósíthatták volna terveiket - hangoztatta az ouagadougou-i rádió közleménye.

kzs hf fn

20.30 080383 1148

Nur

--

sk0069 4 230 mtik2001

urban nyilatkozata

varsó, 1983. március 8./mti/ - jerzy urban, a lengyel kormány szóvivője kedden bírálta egyes nyugati hírügynökségek és lapok lengyelországi tudósításait. a szóvivő nyilatkozatában emlékeztetett arra, hogy legutóbbi, egy héttel ezelőtti varsói nemzetközi sajtóértekezletén semmiféle utalást sem tett ii. jános pápa lengyelországi látogatásának esetleges elhalasztására, hanem azt mondta: vannak a világon olyan politikai erők, amelyek abban érdekeltek, hogy a látogatásra ne kerüljön sor. ezt a kijelentését elferdítve több nyugati hírügynökség és újság azt kezdte hirozsztelni, hogy a pápa lengyelországi látogatása kérdésessé vált.

a varsóban működő nyugati tudósítók jelentős része csak azt látja és hallja, amit akar - állapította meg urban, s kijelentette, hogy ilyen körülmények között kérdésessé válik az általa tartott sajtótájékoztatók értelme.

kn/so már

19.52 080383 0914

--

sk0070 4 230 mtik2007

török bányaszerencsétlenség

ankara, 1983. március 8./reuter/upi/ - kilencvenhat bányász vesztette életét a törökországi zonguldak tartomány armutcuk szénbányájában hétfő délután történt sujtólégrobbanás következtében - jelentette kedden a török szakszervezeti szövetség hivatalos közleménye. - a mentőalakulatok folytatják kétségbeesett erőfeszítéseiket, hogy felszínre hozzák a beomlott bánya foglyává vált 22 bányászt.

az egymást négy percen belül követő két robbanás idején 406 ember dolgozott a 450 méteres mélységben. a gyors mentési munkálatok eredményeképpen a bányászok többségét sikerült épségben kiszabadítani a beomlott járatokból; kilencvenhat személynek azonban csak holttestét hozhatták felszínre, nyolcvanegyen megsebesültek.

Nur

az armutcuk bányában 1961-ben már történt hasonló szerencsétlenség; akkor 63 ember vesztette életét.

itt bányásszák az országban a legtöbb feketeszenet; naponta mintegy félmillió tonna szén kerül felszínre.

kzs hf fn

20.03 080383 0999

..-

sk0071 4 230 mtik2008

felső-volta - puccskisérlet

ouagadougou, 1983. március 8./mti-taszsz/afp/ - katonai puccskisérletet lepleztek le felső-voltában. a puccsisták az államfő, jean-baptiste ouédraogo őrnagy életére törtek, és megakarták dönteni az általa vezetett népi megmentés tanácsát - jelentette a helyi rádió.

a puccskisérletről kiadott jelentés szerint a felső-voltai hatóságok letartóztattak több katonatisztet, akik az 1982 novemberében megdöntött saye zerbo-rezsim hívei voltak. a letartóztatott katonatisztek nem képviselnek szervezeti ellenzéki mozgalmat, csak egy reakciós csoport tagjai - közölte a rádió.

ez a csoport először nyilvánosan kifejezésre juttatta elégedetlenségét a fennálló kormányzattal, majd a népi megmentés tanácsát elítélő nyilatkozatot tett közzé. ezek után láttak hozzá a puccs terveinek kidolgozásához - mutat rá a jelentés. - az összekülvők fegyvereket és hadianyagot halmoztak fel, és kitűzték az akció pontos dátumát is. a csoport tagjait azonban sikerült letartóztatni, még mielőtt megvalósíthatták volna terveiket - hangoztatta az ouagadougou-i rádió közleménye.

kzs hf fn

20.30 080383 1148

Nm

..-

sk0072 4 230 mtik2009

asszám

uj-delhi, 1983. március 8. /mti-dpa/upi/ - újabb emberáldozatokat követelő zavargásokról adott hírt kedden asszám szövetségi államból a pti indiai hírszolgálati iroda. jelentése szerint szibszagar körzetében négy ember vesztette életét.

a dpa nyugatnémet hírügynökség értesülései szerint az ország északkeleti részén található állam lakhimpur és dibrugarh körzetében további 11 ember halt meg a bevándorlók és a nacionalista csoportok között kiújult összetűzések során.

a már több mint 3 ezer ember életébe kerülő zavargások február elején kezdődtek, amikor a háromfordulós választások kiírásakor a központi kormányzat választójogot biztosított az asszámban letelepedett - főként bangladesi és nepáli - bevándorlóknak. a helyi nacionalisták a bevándorlók kiutasítását követelik.

hg hf fn

20.35 080383 0830

..-

sk0073 4 300 mtik2010

usa - befagyasztás

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. március 8. /mti/ - az amerikai képviselőház külügyi bizottsága kedden 27:9 arányú többséggel elfogadta edward markey képviselőnek azt a javaslatát, amelynek értelmében az amerikai törvényhozás a szovjetunióval való tárgyalásokra szólítja fel az egyesült államokat a nukleáris fegyverek befagyasztása céljából.

a szavazás eredménye az atomfegyverkezési hajszára megállítására törekvő amerikai erők győzelme, bár nem biztosítja, hogy az egész amerikai törvényhozás hasonlóképpen foglalja majd állást.

tavaly egy hasonló javaslatot, amelynek megszövegezésében markey mellett kennedy és hatfield szenátorok vettek részt, a képviselőház 204:202 arányban elutasított. ebben az évben a javaslatnak, amely új megfogalmazásában nem tartalmazza az „azonnali” befagyasztásra vonatkozó kitételeket, markey szerint nagy esélye van a többségre a

Nm

az armutcuk bányában 1961-ben már történt hasonló szerencsétlenség; akkor 63 ember vesztette életét.

itt bányásszák az országban a legtöbb feketeszenet; naponta mintegy félmillió tonna szén kerül felszínre.

kzs hf fn

20.03 080383 0999

..-

sk0071 4 230 mtik2008

felső-volta - puccskisérlet

ouagadougou, 1983. március 8./mti-taszsz/afp/ - katonai puccskisérletet lepleztek le felső-voltában. a puccsisták az államfő, jean-baptiste ouédraogo őrnagy életére törtek, és megakarták dönteni az általa vezetett népi megmentés tanácsát - jelentette a helyi rádió.

a puccskisérletről kiadott jelentés szerint a felső-voltai hatóságok letartóztattak több katonatisztet, akik az 1982 novemberében megdöntött saye zerbo-rezim hívei voltak. a letartóztatott katonatisztek nem képviselnek szervezett ellenzéki mozgalmat, csak egy reakciós csoport tagjai - közölte a rádió.

ez a csoport először nyilvánosan kifejezésre juttatta elégedetlenségét a fennálló kormányzattal, majd a népi megmentés tanácsát elítélő nyilatkozatot tett közzé. ezek után láttak hozzá a puccs terveinek kidolgozásához - mutat rá a jelentés. - az összeskűvők fegyvereket és hadianyagot halmoztak fel, és kitűzték az akció pontos dátumát is. a csoport tagjait azonban sikerült letartóztatni, még mielőtt megvalósíthatták volna terveiket - hangoztatta az ouagadougou-i rádió közleménye.

kzs hf fn

20.30 080383 1148

Nm

..-

sk0072 4 230 mtik2009

asszám

uj-delhi, 1983. március 8. /mti-dpa/upi/ - újabb emberáldozatokat követelő zavargásokról adott hírt kedden asszám szövetségi államból a pti indiai hírszolgálati iroda. jelentése szerint szibszagar körzetében négy ember vesztette életét.

a dpa nyugatnémet hírügynökség értesülései szerint az ország északkeleti részén található állam lakhimpur és dibrugarh körzetében további 11 ember halt meg a bevándorlók és a nacionalista csoportok között kiújult összetűzések során.

a már több mint 3 ezer ember életébe kerülő zavargások február elején kezdődtek, amikor a háromfordulós választások kiírásakor a központi kormányzat választójogot biztosított az asszámiban letelepedett - főként bangladesi és nepáli - bevándorlóknak. a helyi nacionalisták a bevándorlók kiutasítását követelik.

hg hf fn

20.35 080383 0830

..-

sk0073 4 300 mtik2010

usa - befagyasztás

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. március 8. /mti/ - az amerikai képviselőház külügyi bizottsága kedden 27:9 arányú többséggel elfogadta edward markey képviselőnek azt a javaslatát, amelynek értelmében az amerikai törvényhozás a szovjetunióval való tárgyalásokra szólítja fel az egyesült államokat a nukleáris fegyverek befagyasztása céljából.

a szavazás eredménye az atomfegyverkezési hajszára megállítására törekvő amerikai erő győzelme, bár nem biztosítja, hogy az egész amerikai törvényhozás hasonlóképpen foglal majd állást.

tavaly egy hasonló javaslatot, amelynek megszövegezésében markey mellett kennedy és hatfield szenátorok vettek részt, a képviselőház 204:202 arányban elutasított. ebben az évben a javaslatnak, amely új megfogalmazásában nem tartalmazza az „azonnali, befagyasztásra vonatkozó kitévőt, markey szerint nagy esélye van a többségre a

Nm

képviselőházban, a javaslatot eddig a képviselőház 173 tagja biztosította támogatásáról. nagy küzdelem várható a szenátusban, ahol a kennedy-hatfield javaslatnak tavalý 34 támogatója volt.

a bizottságban elfogadott határozat felhívja az egyesült államokat és a szovjetuniót annak megtárgyalására, hogy „mikor és hol tudják elérni a nukleáris robbanófejek, rakéták és más célbajuttató eszközök kipróbálásának, gyártásának és további telepítésének kölcsönös és ellenőrizhető befagyasztását,„

br/dj fn

20.46 080383 1449

--

sk0074 4 230 mtik2011

salvador - emberi jogok

genf, 1983, március 8. /taszsz/ - az emberi jogok ensz-bizottsága kedden genfben határozatban bélyegezte meg a salvadori rendszert az alapvető emberi jogok folyamatos és kiáltó megsértéséért. a salvadori rezsím vezetői - hangsúlyozza a bizottság - mindeddig semmibe vették a világszervezet felhívásait, hogy az országban vessenek véget az erőszak tobzódásának. a határozat leszögezi: a salvadori nép elidegeníthetetlen joga, hogy külső beavatkozás nélkül, megfélemlítéstől és terrortól mentes légkörben, szabadon döntsön gazdasági, politikai és társadalmi jövőjéről. az okmány állást foglal a salvadori ügyekbe való külső beavatkozás beszüntetése mellett és sürgeti, hogy állítsák le a közép-amerikai országba irányuló fegyver- és hadianyagszállításokat.

az egyesült államok küldöttsége a határozat ellen szavazott, az nszk, japán, anglia és több más állam képviselője tartózkodott a szavazástól.

ml hf fn

20.52 080383 0955

Nw

--

sk0075 4 230 mtik2013

usa—salvador

washington, 1983. március 8. /mti/ - az amerikai külügyminisztérium szóvivője kedden állást foglalt a salvadori kormány és a baloldal közötti kapcsolatfelvétel mellett, s kijelentette, hogy „a tárgyalások felvételének a tüzszünet nem előfeltétele,„

john hughes ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az amerikai elképzelés szerint a párbeszéd csak a választások előkészítésével, a baloldali erők biztonságával kapcsolatos kérdésekre terjedne ki.

washingtoni megfigyelők emlékeztetnek, hogy az amerikai kormány képviselői, köztük george shultz külügyminiszter és jeane kirpatrick ensz-képviselő eddig kizárólag a megoldás katonai oldalát erősítették. reagan elnök a katonai tanácsadók számának növelésére, a salvadori kormányerők egy részének amerikai területen való kiképzésére, s újabb 60 millió dolláros katonai segély folyósítására kért engedélyt a kongresszustól.

a kongresszusi vezetők azonban kedden is figyelmeztették reagant: a segélyeket csak abban az esetben szavazzák meg, ha az amerikai kormány a megbékélés, és nem az egész közép-amerikára kiterjedő konfrontáció útját választja salvadorban. ellenvéleményt fejtettek ki a kongresszusban a katolikus egyházak vezető képviselői is.

br/so fn

21.14 080383 1249

--

sk0076 4 800 mtik2015

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0032-ig
budapest, 1983. március 8. /mti/

sk0001 magyar elnök
sk0002 prágai nemzetközi könyvkiállítás
sk0003 ensz-usa /1. rész/
sk0004 ensz-usa /2. rész/
sk0005 kistmand /1. rész/
sk0006 el nem kötelezettek - 1. /1. rész/

Nw

sk0007 el nem kötelezettek - 1. /2. rész/
 sk0008 brit bányászok
 sk0009 nszk-választások - kina
 sk0010 kambodzsa üresen maradt helye /1. rész/
 sk0011 kambodzsa üresen maradt helye /2. rész/
 sk0012 nyugatnémet választások - japán sajtó /1. rész/
 sk0013 nyugatnémet választások - japán sajtó /2. rész/
 sk0014 guatemala - interju /1. rész/
 sk0015 a királyi család esete a sun-nal /1. rész/
 sk0016 a királyi család esete a sun-nal /2. rész/
 sk0017 zimbabwe
 sk0018 guatemala - interju /2. rész/
 sk0019 nőnap a szovjetunióban /1. rész/
 sk0020 nőnap a szovjetunióban /2. rész/
 sk0021 lengyel szakszervezetek - konzultáció
 sk0022 pápa - guatemala
 sk0023 kistmand /2. rész/
 sk0024 madridi találkozó
 sk0025 nszk választások - pravda
 sk0026 rövid hírek:

new york: vasutas sztrájk
 ankara: török bányarobbanás
 marseille: robbanás
 washington: abramowitz
 seattle: ii. erzsébet királynő

sk0027 görög-amerikai
 sk0028 norvég kp-plénium
 sk0029 rajkinék moszkvában
 sk0030 nemzetközi nőnap
 sk0031 mubarak-husszein
 sk0032 francia katonapolitika - krasznaja zvezda
 so/fn

21.32

080383 1612

--

sk0077 4 800 mtik2016

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0033-sk0061-19
 budapest, 1983. március 8. /mti/

sk0033 mar ad a nullamegoldás?
 sk0034 terrorizmus - brit törvény
 sk0035 japán kormánynyilatkozat
 sk0036 cia - casey
 sk0037 izrael-libanon /1. rész/
 sk0038 izrael-libanon /2. rész/
 sk0039 rövid hírek:

bejrut: örkény bejrutban
 prága: kiállítás
 varsó: lengyel morfium-ügy
 helsinki: koivisto norvégiában

sk0040 francia baloldali pártok felhívása /1. rész/
 sk0041 nszk - sajtóvisszhang
 sk0042 a francia baloldali pártok felhívása /2. rész/
 sk0043 el nem kötelezettek - 2. /1. rész/
 sk0044 el nem kötelezettek - 2. /2. rész/
 sk0045 el nem kötelezettek - 2. /3. rész/
 sk0046 a francia baloldali pártok felhívása /3. rész/
 sk0047 rövid hírek:

ankara: török börtönstatisztika
 róma/london: william walton
 stockholm: ejtőernyős
 addisz abeba: szárazság etiópiában

sk0048 usa-salvador
 sk0049 békemozgalmak - apn
 sk0050 köpeczi
 sk0051 salvador
 sk0052 nyugatnémet választások - apn
 sk0053 faji megkülönböztetés - ensz
 sk0054 glowczyk sajtóértekezlete
 sk0055 marjai józsef
 sk0056 genfi tárgyalások
 sk0057 madridi találkozó
 sk0058 nők a békéért
 sk0059 opec - fontosabb események /háttér/ - /1. rész/
 sk0060 opec - fontosabb események /háttér/ - /2. rész/
 sk0061 reagan
 so/fn

21.33

080383 1659

Nm

--

sk0078 4 800 mtik2017

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0062-sk0078-ig
budapest, 1983. március 8. /mti/

sk0062 rövid hírek:

madrid: gonzález - nszk
madrid: spanyol helyhatósági
madrid: eta - fenyegetések
szöul: dél-koreai ítéletek
dakka: hajóbaleset

sk0063 javítás az sk0025. számú hirre
sk0064 lengyel vasuti ellenőrzések
sk0065 szejm - külügyi bizottság
sk0066 carter - pfsz
sk0067 nszk
sk0068 libanon-izrael - 2.
sk0069 urban nyilatkozata
sk0070 török bányaszerencsétlenség
sk0071 felső-volta puccskísérlet
sk0072 asszám
sk0073 usa - befagyasztás
sk0074 salvador - emberi jogok
sk0075 usa-salvador
sk0076 tartalomjegyzék /1. rész/
sk0077 tartalomjegyzék /2. rész/
sk0078 tartalomjegyzék /3. rész/

so/fn

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: éliás béla
heltai andrás
németh gyula
márkus gyula
flesch istván

- v é g e -

21.34 080383 1365

Nuv

-.-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. március 9.

kül

s z e r d a

sk0001 4 230 mtik1003

megkezdődött a „seti,,

new york, 1983. március 9. /dpa/ - amerikai tudósok több évig tartó programba kezdtek földön kívüli értelmes lények létének megállapítása céljából. egy massachusetts szövetségi állambeli megfigyelőállomás nagy teljesítményű elektronikus rádióteleszkópjának segítségével megkísérlik a földünkön kívül a világmindenségben esetleg máshol is élő értelmes lények jelzéseinek rögzítését. a „seti,,, vagyis a „földön kívüli értelmes lények felkutatásának programja,, négy évig tart.

a programot paul horowitz, a harvard-egyetem fizikusa a világhírű egyetem és a tekintélyes smithsonian-intézet kezelésében működő oak ridge-i csillagvizsgálóban egy gomb lenyomásával kedd este nyilvánította megnyitottnak.

„most már őrajtuk, a földön kívüli lényeken mulik a dolog - mondotta, ami minket illet, bármikor készen állunk jelzéseik felfogására,,.

carl sagan, a cornell-egyetem pulitzer-díjas csillagásza megállapította, hogy a „seti,, az első ilyen jellegű, „hosszu távu, megállás nélküli,, kutatási program az egyesült államokban földön kívüli értelmes lényekkel való kapcsolatteremtésre. az oak ridge-i rádióteleszkóp, amelyhez számítógéprendszer csatlakozik, egyidejűleg 128 000 frekvencia megfigyelésére képes .

le 8¹⁰ WP